

Közgazdász Doktoranduszok és Kutatók IV. Téli Konferenciája

2018. február 2-3.

Szent István Egyetem
Gödöllő

Absztraktkötet

**Közgazdász Doktoranduszok és Kutatók
IV. Téli Konferenciája
Absztraktkötet**

A konferencia fővédnöke:

Dr. Káposzta József, Dékán, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Szent István Egyetem

A konferencia szervezője:

Doktoranduszok Országos Szövetsége Közgazdaságtudományi Osztály

Szervezőbizottság:

Bálint Csaba
Borbély András
Földi Péter
Fodor-Borsos Eszter
Gerencsér Ilona
Gódor Amelita Kata
Gubacsi Franciska
Kápolnai Zsombor
Nyíró András
Szeberényi András

ISBN 978-963-269-714-7

Együttműködő partnerünk:

Szent István Egyetem, Gödöllő

A pályázat az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő által meghirdetett Nemzeti Tehetség Program NTP-FKT-M-17-0003 kódszámú pályázati támogatásból valósult meg.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	4
Köszöntő	9
A konferencia programja	11
I. Szekció. A jövő munkavállalói és munkahelyei	13
SZIE GTK – Egyetemi karrierív hallgatóink szemével	14
A női HR-politika gazdasági jelentősége	15
Versenyenben a munkavállalókért - Az employer branding hatása a munkavállalók munkahely-választási preferenciáira	16
Mozgásra ösztönzés a munkahelyeken. Szervezeti trend és kihívás.....	17
Pozíciók és területek kapcsolathálózati elemzése egy szoftverfejlesztő telephely példáján	18
Stressz és kezelése a munkahelyen	19
„Mennyit ér a diplomád?” – felsőoktatási alapképzési szakok munkaerőpiaci jelzőértékének hatása a felsőoktatási intézmények árképzési stratégiájára és a hallgatók felvételi döntéseire	20
Gazdaságtudományi képzést nyújtó felsőoktatási intézmények összehasonlítása a felvételi statisztikák, a lemorzsolódás és az önköltség adatok tükrében	21
MI vs TM? Mesterséges intelligencia a tehetséges munkavállalók ellen?.....	22
Társadalmi innováció és teljesítményértékelés kulcs kérdései közsférában	23
Iskolamarketing	24
II. Szekció. A közgazdaságtan makroszintű és intézményi kérdései napjainkban	25
Versenyképességi helyzetjelentés Magyarországról	26
A vállalkozásélénkítő állami támogatások hatásossága a nemzetközi szakirodalom alapján	27
A külföldi működőtőke hatása a vállalati termelékenységre: Számít-e az FDI eredete?.....	28
Intézményi tényezők a Közép-Európába áramló FDI hátterében	29
Az USA monetáris politikájának normalizálódási folyamata és nemzetközi hatásai a krízist követően	30
Az államadósság makrogazdasági összefüggései	31

Az egyenlőtlenségek és a technikai haladás kutatás fejlesztésre tett hatásának globális vizsgálata a gazdasági növekedés tükrében	32
A kelet-közép-európai régió növekedési tendenciái és potenciális jövedelmi csapdái 1996 és 2016 között.....	33
III. Szekció. A vállalatok versenyképességének befolyásolói:	
trendek és új paradigmák.....	34
Az ellátási láncbéli együttműködések vizsgálata a versenyképesség fokozása érdekében..	35
Fogyasztói trendek az élelmiszerfogyasztásban.....	36
Instabil fogyasztói preferenciák	37
Forradalmi változások a termelési rendszerek szervezésében	38
A gépipar helyzete a számok tükrében – avagy az iparági vállalatok elemzése leíró és többváltozós statisztikai módszerek segítségével Magyarország statisztikai régióiban	39
A brit autóipar jövője	40
Az SDL elmélet co-creation premisszájának vizsgálata	41
Digitalizáció a logisztikában, digitális kihívások.....	42
A többlakásos épületek üzemeltetésével foglalkozó cégek gazdasági környezetének speciális jellemzői, különös tekintettel a kapacitás kihasználtsági tényezőkre.....	43
Gyakori hibák az építési kivitelezési projekteknél.....	44
IV. Szekció. Attraktív és élhető települések, kistérségek	45
A Tokaji Borvidék turisztikai helyzete és jövőképe	46
A lovaskultúra örökségei és a lovasturizmus jövőképei – a Kassai-féle lovasíjász módszer, mint hungarikum	47
Az imázs típusai és szerepe a települések esetében	48
Közgazdasági és közszervezési aspektusok a településmarketing magyarországi vonatkozásainak tükrében	49
Települések a lét határán	50
Zenta város gazdasági fejlődése és urbanizációs változásai a 70-es évektől	51
Keszthely történeti demográfiai és topológiai elemzése	52
Közösségi identitás, fejlődési lehetőségek: eltérő válaszok a térben	53
A vasút és a házasságok kapcsolata a századfordulón, 1870–1920	54
Okos városok okos közlekedése.....	55
A SMART City kezdeményezések megjelenési formáinak hatása az életminőségre	56

Településfejlesztés vs. településhálózat-fejlesztés. A Modern Városok Program vidékfejlesztő hatása	57
V. Szekció. Digitalizáció: lehetőség és kihívás a fogyasztók és szervezetek kommunikációjában.....	58
Automatikus árazás és ármanipuláció vizsgálata egy repülőjegy értékesítő weboldalon	59
Fogyasztói árak az interneten	60
Interneten alapuló üzleti modellek terjedése, különös tekintettel az együttműködő közösségi gazdálkodásra	61
A CRM rendszerek szerepe a vevőkapcsolatok stratégiai kezelésében, vevőszegmentációs döntésekben.....	62
A gamifikáció hatása a fogyasztói döntés folyamatára	63
Filmes merchandising és annak hatása a fogyasztói magatartásra.....	64
A vállalati informatikai rendszerek, mint a szervezeti kommunikáció csatornáit.....	65
A szervezeti belső kommunikációs rendszerekben alkalmazott kommunikációs eszközök és csatornák.....	66
VI. Szekció. Fenntarthatóság a mezőgazdaságban, iparban és otthonainkban	67
A fenntarthatóságot segítő innovációk támogatása menedzsment tanácsadással	68
A körkörös gazdasági modellek bemutatása és a megosztáson alapuló gazdasági rendszerek preferencia vizsgálata	69
Nehézfém eltávolítási rendszerek körkörös gazdasági elemzése	70
Mezőgazdasági változások Vajdaság magyarlakta területein	71
A termőföldek piaci ára és kataszteri tiszta jövedelme közötti összefüggés regionális különbségei.....	72
Az éghajlatváltozás területi hatásainak vizsgálata Magyarországon a Nemzeti Alkalmazkodási és Térinformatikai Rendszer adatai tükrében	73
Az üvegházhatású gázkibocsátás és a megújuló energiaforrások vizsgálata az EU-28 országaiban.....	74
Lehetőségek a mezőgazdasági üzemek üvegházhatású gázok kibocsátás csökkentésében .	75
A környezettudatosság jelenlétének vizsgálata a fiatal generáció esetében a közösségi médiák segítségével.....	76
Klímával történő kiegészítő fűtés ökonómiai vizsgálata napenergiával történő áramellátás esetén, gázfűtés kiváltására	77
Fenntartható fejlődés iskolai környezetben	78

VII. Szekció. Pénzügyi aktualitások a bankrendszer, a vállalkozások, a háztartások és az állam szemszögéből	79
Közművállalatok helyzete	80
A működési kockázatkezelés jövője a bankszektorban.....	81
A joggal való visszaélés elmélete és gyakorlata az adózásban	82
A felelős hitelezés és a vállalati pénzügyi tudatosság kapcsolatrendszere	83
A pénzügyi szektorban dolgozók pénzügyi attitűdjei	84
A bizalmi vagyonkezelési tevékenység.....	85
Makrogazdasági hatások a nyugdíjrendszere és a nyugdíjbiztonságra	86
A hazai biztosítási ágazat helyzete a piaci koncentráción keresztül: Hol vagyunk, hová tartunk?.....	87
A beszámolási minőség mérését lehetővé tevő új dummy változó bemutatása.....	88
Könyvvizsgálati minőségértelmezés és annak egy lehetséges mérési modellje, audit rotáció	89
VIII. Szekció. Régiók és országok: fejlődés és útkeresés a 21. században	90
Hazai élelmiszerkereskedelmi láncok térbeli jellemzői a Budapesti Agglomerációban.....	91
Jó szomszédi kapcsolat a Budapest-Belgrád nagysebességű vasútvonal fejlesztése tükrében	92
Az immateriális tőke jellemzői vidéken.....	93
Endogén forrásokra alapozott, területi versenyképesség fejlesztéspolitikájának térgazdasági vizsgálata, különös tekintettel az EU2020-as stratégia hazai megvalósulására	94
Magyarország egészségügyi helyzete Európai Unió-szintű összehasonlításban	95
Az Európai Unió kereskedelempolitikája Afrikában - a Kelet-afrikai Közösség példáján..	96
Törökország geopolitikai irányváltásai a 21. század elején	97
A települések fejlettségét meghatározó „forró pontok” beazonosítása	98
English section 1	99
An empirical analysis of the validity of Phillips curve in Hungary	100
Creative and innovative capability of public administration workplaces: Significant differences between European countries	101
Quality of working conditions, as a factor of the innovative capital formation.....	102
The importance of innovation in economic and entrepreneurial development	103
Innovation performance of Hungary based on Global Innovation Index.....	104
Market versus State: The Dichotomy and Beyond.....	105

Designing a Circular Business Model for Cloud Computing Services Model	106
Study on Made in China and global social responsibility	107
Nowadays' global value chains characteristics and the recent trends of the automotive industry in Hungary.....	108
The future of 16+1: Cooperation between China and Central and Eastern European countries, with special emphasis on the geo-economic interests of Hungary	109
English section 2	110
The Role of Real Estate Valuations in Responsible Property Investment. Special Ethical and Compliance Issues Regarding Valuation Reports	111
Cooperative strategies – lessons learned form ecological systems	112
Regional differences of urban and rural poverty in Hungary.....	113
Implementing CSR projects in financial sector companies	114
Mutual impacts of digital challenges in the economy: numerous challenges from digital transformation to companies	115
Transition towards to circular economy in Vietnam: The necessity and case studies.	116
Criteria for the success of the accounting information system in small and medium enterprises in Vietnam.....	117
Artificial Intelligence and Audit: Why is it necessary to audit the intelligent decision support?	118
The development of a conceptual model and questionnaire of Principled Negotiation.....	119
RDI performance in Hungary in the mirror of „European paradox”	120

Köszöntő

Lectori Salutem!

„Közösség a tudományért.” Ez a jelmondata a Doktoranduszok Országos Szövetségének, mely 1994 óta látja el hazánkban a doktori képzésben résztvevők érdekképviseletét és érdekvédelmét. A tudományos osztályok rendszerének kialakítását 2013-ban kezdte meg a DOSz, melynek eredményeképp egy közel 600 tagot magába foglaló, komoly szellemi tőkét jelentő, saját tudományos hálózattal és közösséggel rendelkező szervezet jött létre.

A Közgazdaságtudományi Osztály szervezésében immár negyedik alkalommal és egyben rekordszámú résztvevővel kerül megrendezésre a Közgazdász Doktoranduszok és Kutatók Téli Konferenciája. Úgy gondolom, hogy a konferencia kiváló lehetőség arra, hogy a fiatal közgazdászok közvétegyék munkájuk eredményeit és megosszák tudásukat. Mindezek mellett fontos kiemelni, hogy a tudományszervezés mellett alapvető cél a közösségteremtés is, melyhez szintén hozzájárulhat a konferencia. És hogy miért fontos ez? Azok, akik nem vesznek részt a szakmai-tudományos közéletben, azok nem rendelkeznek azokkal az általános műveltségbeli, magatartásbeli, hozzáállásbeli mintákkal, amik szükségesek ahhoz, hogy értelmiségiként teljes életet éljenek.

Lengyel Imre szerint a közgazdászoknak ismeretterjesztő feladatuk van, a közgazdász nem lehet szobatudós. Akad persze olyan is, de a többség a társadalom jobbításáért próbál dolgozni.

Mindezen gondolatok jegyében üdvözlöm a Közgazdász Doktoranduszok és Kutatók Téli Konferenciáját és kívánok eredményekben gazdag tanácskozást!

Szabó Péter

Elnök, Doktoranduszok Országos Szövetsége

Kedves Kolléga!

A konferenciát szervező Doktoranduszok Országos Szövetsége Közgazdaságtudományi Osztály nevében szeretném megköszönni, hogy jelenlétével megtiszteli a Közgazdász Doktoranduszok és Kutatók IV. Téli Konferenciáját.

Konferenciánk a szakmai programok mellett találkozási pont is kíván lenni, egy olyan alkalom, ahol a fiatal kutatók eredményeik bemutatásán és publikálásán túl egymást is megismerhetik.

Örömmel tölt el, hogy Konferenciánkra korábban soha nem látott számban jelentkeztek a közgazdasági kérdésekkel foglalkozó fiatal kutatók.

Bízom benne, hogy az előadások, szakmai viták számos kérdést felvetnek majd, melyet a jelenlegi és jövőbeni doktoranduszok a társadalom és gazdaság szereplőinek örömére megválaszolhatnak.

Szeretettel ajánlom figyelmébe a Doktoranduszok Országos Szövetsége Közgazdaságtudományi Osztály további szakmai rendezvényeit is.

Sikeres konferenciát kívánva:

Kápolnai Zsombor
Elnök, Doktoranduszok Országos Szövetsége
Közgazdaságtudományi Osztály

A konferencia programja

2018. február 2. péntek

9:00 Regisztráció, helyszín: III. előadó, szemináriumi épület

10:00 Megnyitó, helyszín: III. előadó, szemináriumi épület

10:05 Köszöntő: **Dr. habil. Tóth Tamás**, Oktatási rektorhelyettes, Szent István Egyetem

10:10 Köszöntő: **dr. Hancz Patrik**, Általános és gazdasági elnökhelyettes, DOSz

10:15 Köszöntő: **Kápolnai Zsombor**, Elnök, DOSz Közgazdaságtudományi Osztály

10:20- 12:00 Plenáris előadások, helyszín: III. előadó, szemináriumi épület

- **Dr. habil. Tóth Tamás**, egyetemi tanár, Szent István Egyetem - A sikeres (versenyképes) önkormányzati működés gazdaság- és társadalmi dimenziói
- **Dr. habil. Csath Magdolna DSc.**, Professor Emerita, Szent István Egyetem - A magyar gazdaság versenyképességi problémái és az előrelépés lehetőségei
- **Dr. habil. Muraközy László DSc.**, egyetemi tanár, Szent István Egyetem - Intézmények és versenyképesség
- **Szekér Zoltán**, elnök, Dorog és Térsége Turizmus Egyesület, Dorog Város Sportigazgatója - Területfejlesztés a sport és turizmus eszközével Dorog és térségében - fókuszban a piaci szektor

12:00- 13:00 Ebéd, helyszín: Alma Máter Étterem

13:00- 18:00 Szekció előadások

A jövő munkavállalói és munkahelyei

Szekcióvezető: Naárné Dr. Tóth Zsuzsanna, egyetemi docens, SZIE GTK

Terem: 108. sz. szemináriumi terem

A közgazdaságtan makroszintű és intézményi kérdései napjainkban

Szekcióvezető: Dr. Varga János, adjunktus, OE K GK

Terem: 101. sz. szemináriumi terem

A vállalatok versenyképességének befolyásolói: trendek és új paradigmák

Szekcióvezető: Dr. Kozma Tímea, egyetemi docens, SZIE GTK

Terem: 106. sz. szemináriumi terem

Attraktív és élhető települések, kistérségek

Szekcióvezető: Dr. Béres-Virág Ágnes, tanársegéd, SZIE GTK

Terem: 107. sz. szemináriumi terem

Digitalizáció: lehetőség és kihívás a fogyasztók és szervezetek kommunikációjában

Szekcióvezető: Dr. Szalay Zsigmond Gábor, egyetemi docens, SZIE GTK

Terem: I. előadó

Fenntarthatóság a mezőgazdaságban, iparban és otthonainkban

Szekcióvezető: Dr. habil. Fogarassy Csaba, egyetemi docens, SZIE GTK

Terem: RGVI Szénay Terem

Pénzügyi aktualitások a bankrendszer, a vállalkozások, a háztartások és az állam szemszögéből

Szekcióvezető: Dr. Hegedűs Szilárd, adjunktus, BGE PSZK

Terem: III. előadó

Régiók és országok: fejlődés és útkeresés a 21. században

Szekcióvezető: Dr. Ugrósdy György, egyetemi docens, SZIE GTK

Terem: Földszinti Rektori Díszterem

English section 1

Chair: Dr. habil. Mária Farkasné Fekete, professor, SZIE GTK

Room: MKK Kari Tanácsterem, Főépület II. Emelet

English section 2

Chair: Dr. habil. Róbert Magda, associate professor, SZIE GTK

Room: GTK Kari Tanácsterem, Főépület II. Emelet

17:30 Vacsora, helyszín: Alma Máter Étterem

2018. február 3. szombat

8:30- 9:30 Reggeli, helyszín: Alma Máter Étterem

10:00 Fakultatív látogatás a Gödöllői Királyi Kastélyban

I. Szekció.
A jövő munkavállalói és munkahelyei

SZIE GTK – Egyetemi karrierív hallgatóink szemével

Fodor-Borsos Eszter

Egyetemi tanársegéd

Szent István Egyetem, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet

fodor.borsos.eszter@gtk.szie.hu

Prezentációm célja röviden bemutatni a felsőoktatási transzformációt – múltbéli, jelenlegi és kissé jövőbe tekintő – perspektívából. Mindehhez elengedhetetlenül fontosnak tartom a történeti háttér rövid ismertetésén túl a regionális és demográfiai változások elemzését – főként szekunder adatbázisokra támaszkodva.

A felsőoktatási intézmények funkciói ugyan számos változáson mentek keresztül, azonban úgy tűnik, hallgatóink ezekből csak „felhasználói szinten” profitálnak. Primer vizsgálatomból – melyet a Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Karának hallgatói körében végeztem – arra a következtetésre jutottam, hogy bár egyetemi éveik alatt velünk és nálunk töltik idejük legnagyobb részét ezek a fiatalok, mégis vajmi keveset tudnak rólunk, a szervezetről, az intézmény működéséről. Kérdés, hogy jól van-e ez így, szükséges-e, hogy ennél többet tudjanak. Vizsgáltam, vajon ismerik-e az egyetemi karrierút ívét, illetve gender kutatóként kiemelten releváns kérdésként kezeltem, hogy tudják-e, milyen a szervezet vezetésében, illetve az oktatóik között a férfiak és a nők aránya.

A női HR-politika gazdasági jelentősége

Györpál Tünde

PhD hallgató

Szent István Egyetem

tunde.gyorpal@gmail.com

Soós Alexandra

MSc hallgató

Szent István Egyetem

sandysoos@gmail.com

A XXI. században egy ország versenyképes működéséhez elengedhetetlen a tudásmenedzsment, a tudás alapú gazdasági szemléletre épülő működés. Fontos, hogy a társadalom valamennyi tagja által megszerzett ismeret, így a nőké és férfiaké is egyaránt hasznosuljon. Mégis napjainkban, a munka világában számtalan esélyegyenlőtlenségi esettel találkozunk, akár a foglalkoztatás, bérezés, előmeneteli lehetőség területén, amely így nem csupán a nőket érintő probléma, hanem ösztársadalmi, gazdasági jelentőséggel is bír. Azok a vállalatok, amelyek nem helyeznek kellő figyelmet női munkavállalókra, azok hosszú távon lemaradhatnak az egyre fokozódó versenyben. Mivel manapság egy olyan világban élünk, amikor is egyre több nő lép be a munkaerő piacra és egyre jobban előtérbe kerülnek a női képességek szerepe, ezért még nagyobb figyelmet kell fordítania a vállalatoknak a női HR-politikára.

Jelen tanulmányban szeretnénk felhívni a figyelmet e kérdéskör fontosságára és arra, hogy az egyéni, a szervezeti és a társadalmi szintű előnyök szervesen összekapcsolódnak és függnek is egymástól. A téma részletesebb bemutatása során a női HR-politika jelentősége és főbb jellemzői is bemutatásra kerülnek.

Versenyben a munkavállalókért - Az employer branding hatása a munkavállalók munkahely-választási preferenciáira

Kovács Kata

Vezetés és szervezés MSc. 1. évfolyam

Szent István Egyetem, Gazdaság és Társadalomtudományi Kar

kovacs-kata1995@gmail.com

Tanulmányomban az employer branding magyarországi helyzetét vizsgálom. A munkaadói márkaépítés tulajdonképpen a HR, a marketing és PR területek együttműködésén alapszik. Először röviden bemutatom a márkaépítés HR aspektusát, vagyis a tényezőket, melyek befolyásolják a vállalat munkahelyként való megítélését. Ezután a márkaépítés folyamatát, azaz a külső és belső helyzetelemzést, stratégiák kidolgozását és a megfelelő kommunikációs csatornák kiválasztását, valamint az eredmények mérését mutatom be, illetve a márka kommunikációjára használatos platformokat.

A munkaadói márka célja nem csak a tehetséges szakemberek vonzása, hanem a jelenlegi munkavállalók megtartása és elkötelezetté tétele is, hiszen sikeres megtartásuk a későbbi munkaerőigényt nagyban befolyásolja, csökkentve ezzel a toborzási költségeket és a fluktuációt.

Kutatásomban a munkavállalói oldalt vizsgálom egy csaknem 900 fő részvételével készült kvantitatív mintavétel alapján, melyben a munkavállalók álláskeresőskor használt platformjait, a munkahelyválasztás szempontjából a számukra fontos tényezőket, valamint a munkavállalói mobilitási hajlandóságot és az azt befolyásoló tényezőket vizsgálom különböző demográfiai adatok mentén. Az eredmények értékeléséhez leíró statisztikai módszereket alkalmaztam. Kutatásom másik részét a munkáltatók vizsgálata képezi, ahol 60 vállalat részvételével vizsgálom meg a használt toborzási platformokat, illetve a vállalatoknál megfigyelhető HR folyamatokat, majd ezeket összevetem a munkavállalók elvárásaival.

Ezután levonom a következtetéseket és javaslatokat teszek a vállalatok számára arra vonatkozóan, hogy hogyan tudnának vonzóbbá válni a munkavállalók szemében és hogyan tudják jelenlegi munkavállalóikat megtartani.

Mozgásra ösztönzés a munkahelyeken. Szervezeti trend és kihívás

Szolnoki Bernadett

PhD hallgató

Miskolci Egyetem

berballa@gmail.com

Az elmúlt időszakban végbemenő munkaerőpiaci változások (a társadalom fokozatos elöregedése, a nyugdíjkorhatár kitolódása stb.) kibővítették a szervezeti menedzsment feladatkörét a megfelelő humánstratégia kialakításával. Ezen stratégia magában foglalhatja a már meglévő munkavállalók teljesítményének növelését támogató irányelveket, vagy a fiatalabb generáció megszerzésére irányuló célkitűzéseket, illetve a munkaerő hosszú távú megtartását segítő aktivitásokat.

A hazai munkáltatók körében is egyre több sportolással, rendszeres testmozgással kapcsolatos projekt, interakció tapasztalható. A szervezeten belüli, egyéni szintű támogatások mellett fokozatosan jelennek meg a nagyobb és hosszabb távú befektetést igénylő programok is (például futóversenyek, sportnapok stb.). Az egészséges életvitel, a rendszeres testmozgás, sportolás munkáltatói oldalról történő támogatásának több oka lehet. Tekinthejtük ezt a folyamatot akár egy szervezeti trendnek is, melynek célja, hogy a sportolás fokozatosan beépüljön a vállalati kultúrába, így érvén el az összetartást, szervezethez kötődő lojalitást. Másrésztől beszélhetünk kihívásról is, hiszen a sportolás szervezeti kultúrába való beépítése mellett a menedzsmentnek biztosítani kell a munkavállalók egészségének támogatását, a munkahelyi egészségvédelmet, a foglalkozás egészségügynek való megfelelést.

A tanulmány igyekszik bemutatni azt, hogyan válhat egy munkahely „egészségesebbé”, milyen lehetőségek vannak ezen a területen. Az egyes gyakorlati példák bemutatásával láthatóvá válik, hogy milyen eredmények érhetők akár hosszabb távon is. Részletezésre kerülnek a sportolás, mozgás támogatásával megelőzhető munkahelyi betegségek, a várható sikerek és eredmények. Választ kapunk arra is, hogy miért fontos az egészségmenedzsment támogatása a jövő munkavállalóinak (Y,Z generáció) megszerzésében, megtartásában.

Pozíciók és területek kapcsolathálózati elemzése egy szoftverfejlesztő telephely példáján

Nagy Ilona

Tanszéki demonstrátor, szociológia MA II. éves hallgató

Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Szociológia Tanszék

nagyilona4918@gmail.com

A kapcsolathálózati kutatások jólismerten a menedzsment olyan támogatói lehetnek, melyek feltárhatják nemcsak a szervezet működési zavarait, az egyes pozíciók funkcionálási hibáit, de ezeken túlmutatva a munkafolyamatok összehangoltságának, a projektek sikerességének és hatékonyságának javítási lehetőségeire is rávilágíthatnak. Ehhez természetesen a kapcsolathálózati felmérés kérdéseit a szervezetek jellegének megfelelően kell feltenni.

Jelen kapcsolathálózati vizsgálatban egy szoftverfejlesztő vállalat szegedi irodájának munkatársaitól kérdőíves felmérés segítségével kaptunk válaszokat különböző szintű kapcsolati kérdésekre, amelyek a munkakapcsolatból a baráti viszonyba vezettek át. A kutatás során a szocioökonómiai háttérváltozók mellett fő attribútumokként szerepeltek a beosztási szintek, az aktuális projektekből való részvétel, illetve az eltérő jellegű munkaterületek, melynek kapcsán hangsúlyosan szerepelt a szoftverfejlesztés két fő területén dolgozók, a fejlesztők és a tesztelők munkakapcsolatának értékelése.

A felmérés eredményeinek UCINET 6 programmal való vizsgálata mellett az egyes kapcsolati kérdések hálói NetDraw alkalmazással kerültek megjelenítésre. Az összetett elemzés során a megfelelő kapcsolathálózati módszereket alkalmazva feltárhatóvá váltak az egyes kapcsolati kérdések válaszainak különbségei, illetőleg a kapcsolathálózatok differenciái az iroda munkatársaira vonatkozóan, valamint a kapcsolati hálók erős és gyenge pontjai mellett a szervezet lokálisan megfelelően és kevésbé jól funkcionáló pozíciói is.

Stressz és kezelése a munkahelyen

Somlai Réka

Learning and Development Specialist

Air France KLM

reka.somlai.work@gmail.com

Nem új keletű az a megállapítás, hogy életünkben folyamatosan jelen vannak olyan helyzetek, melyek stresszt váltanak ki belőlünk. A köznyelvben a „stressz” szó legtöbbször negatív kicsengésű, olyankor használjuk, amikor valamilyen szituációban kellemetlen érzésünk támad. Azonban a stresszre adott reakció kimenetelétől függően megkülönböztetünk pozitív és negatív stressz élményeket. A tanulmány összefoglalja a klasszikus és legfrissebb kutatásokat, valamint a hazai statisztikákat a munkahelyi stressz témakörében. Különös figyelmet fordít a munkahelyi stressz fajtáira, a stresszorok felderítésére, a leggyakoribb elhárító mechanizmusokra, a problémaközpontú és érzelemközpontú megküzdési stratégiákra, a lehetséges megelőzési és kezelési lehetőségekre.

„Mennyit ér a diplomád?” – felsőoktatási alapképzési szakok munkaerőpiaci jelzőértékének hatása a felsőoktatási intézmények árképzési stratégiájára és a hallgatók felvételi döntéseire

Horváth László

Tudományos segédmunkatárs

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Neveléstudományi Intézet

Doktorjelölt

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskola

horvath.laszlo@ppk.elte.hu

A felsőoktatási képzésbe való beruházás jelentős és kockázatos döntés a hallgatók és családjuk számára (Avram, 2012). A globalizáció, az eltömegesedés és a nemzetköziesedés folyamatai alapvetően befolyásolják és alakítják a felsőoktatási piacot (Halász, 2012). A nemzetközi és nemzeti felsőoktatási rangsorok előtérbe kerülésével a felsőoktatás különböző aspektusainak megbízható és érvényes mérése egyre fontosabbá válik, melyek fontos jelzőértékkel bírhatnak a lehetséges hallgatók számára (Fábri, 2017). Az, hogy mi befolyásolja a lehetséges hallgatókat a felsőoktatási intézmény és a képzési program kiválasztásában egy komplex és összetett probléma, hatással vannak rá egyéni jellemzők, környezeti tényezők és a középfokú oktatás és a felsőoktatás intézmények sajátosságai is (Vrontis – Thrassou – Melanthiou, 2007). Az információ egyik forrása lehet az adott szak munkaerő-piaci értéke, melyet jól jelez az adott képzési programot teljesítő hallgatók havi átlagos keresete. Ilyen jellegű adatok rendelkezésünkre állnak a magyar Diplomás Pályakövetési Rendszer (DRP) adatainak köszönhetően.

Jelen kutatás célja, hogy a felsőoktatás intézmények által kínált, önköltséges, nappali alapképzési szakok felvételi statisztikáit (felvételi pontszám, jelentkezők, első helyen jelentkezők és felvettek száma) vizsgálva képet kapjunk az önköltség díjának meghatározásában fellelhető intézmények közötti és intézményen belüli különböző árképzési stratégiák sajátosságairól, valamint a DPR alapján az adott képzési programhoz kötődő potenciális munkaerőpiaci átlagkereslet befolyásoló erejéről.

Gazdaságtudományi képzést nyújtó felsőoktatási intézmények összehasonlítása a felvételi statisztikák, a lemorzsolódás és az önköltség adatok tükrében

Szijártó Boglárka

Tanárségéd

Budapesti Gazdasági Egyetem, Pénzügyi és Számvitel Kar

Doktorandusz

Szent István Egyetem, Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola

szijarto.boglarka@uni-bge.hu

Fördös Fanni

Óraadó

Budapesti Gazdasági Egyetem, Pénzügyi és Számviteli Kar

MSc hallgató

Budapesti Corvinus Egyetem, Közgazdaságtudományi Kar

fordos.fanni@uni-bge.hu

Az Európai Unió célkitűzéseivel összhangban a felsőoktatási intézmények célja a korai iskolaelhagyók folyamatos csökkentése, a felnőtt korosztály felsőfokú végzettségének emelése, továbbá a minőségi oktatás biztosítása. A felsőoktatásban kialakult versenyhelyzetben, a hallgatók megszerzéséhez és megtartásához nemcsak a saját képzőintézmény adottságainak ismerete szükséges, hanem a konkurens intézmények, iskolák erősségeinek és gyengeségeinek tisztán látása is meghatározó lehet.

Tanulmányunk és kutatásunk célja, hogy ismertessük, elemezzük és értékeljük a magyarországi felsőoktatási intézmények különböző képzésterületeinek jelenlegi helyzetét a jelentkező, felvett és sikeresen államvizsgát tett, továbbá az intézményeket elhagyó hallgatók tükrében. A nyilvánosan elérhető adatokat különböző statisztikai vizsgálatok alá vetjük (idősor elemzés, többváltozós korreláció és regresszió számítás), mely során arra keressük a választ, hogy milyen összefüggések vannak a jelentkezők, a felvett hallgatók, az önköltség, a képzési terület és munkarend, a területi elhelyezkedés és az intézmények brandje között. A konklúziók levonásakor a felsőoktatásban töltött éveink mind hallgatóként, mind oktatóként egyaránt segítenek minket munkánk során.

MI vs TM? Mesterséges intelligencia a tehetséges munkavállalók ellen?

Sipos Éva

PhD hallgató

Soproni Egyetem, Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar, Széchenyi István Doktori Iskola

siposev@gmail.com

Napjainkban felmerül a kérdés, hogy mit is jelent a tehetség egy szervezet számára a folyamatosan változó technikai, technológiai környezetben.

A gazdálkodó szervezeteknek érdemes beazonosítaniuk, hogy milyen tehetségpotenciálokra van szükségük, mindemellett fontos szem előtt tartani, hogy egy innovatívan működő vállalat kizárólag folyamatosan megújuló munkatársakkal tud versenyképes lenni. Változik a környezet, változik a piac, változnia kell a vállalatnak a munkavállalók szakmai tudásában, kompetenciáiban is.

A robotizáció korában munkakörök szűnnek meg és jönnek létre, mely folyamat hatására szükségserűvé válik a készségek fejlesztése. Azok a személyek kerülnek előnybe a munkaerőpiacon, akik hajlandóak és képesek a folyamatos tanulásra, részt vesznek olyan vállalati programokban, ahol koncentrált tréning, mentoring és coaching módszerek eredményeképpen válnak még tehetségesebb és értékesebb munkatársakká. Felértékelődik a kognitív képesség, a kritikai gondolkodás és a kreativitás szerepe, valamint előtérbe kerül minden olyan készség, mely lehetővé teszi az új szemléletmód és viselkedésforma kialakítását.

A tanulmányban azt vizsgálom, hogy milyen lehetőségek rejlenek a munkavállalók tehetségfejlesztésére, melyek eredményeképpen a munkavégzésük során hatékonyan alkalmazzák a mesterséges intelligenciát és az automatizált technológiát.

Társadalmi innováció és teljesítményértékelés kulcs kérdései közsférában

Kucsma Daniella

Tanársegéd

Miskolci Egyetem

kucsma.daniella@gmail.com

Fodor Péter

Hallgató

Miskolci Egyetem

p.fodor95@gmail.com

A tanulmány a társadalmi innováció és a teljesítményértékelés kapcsolatát és kulcs kérdéseit vizsgálja. Fontos napjainkban a megfelelő munkaerő, hiszen ez hatással lehet a szervezet eredményeire és az elvégzett munka minőségére és nem utolsó sorban a vevők elégedettségére. Vizsgálataink során a teljesítményértékelés általános modelljeit helyezzük fókuszba. A társadalmi innováció is fontos elemként jelenik meg, hiszen hatással van az életminőségre, ami olyan új megoldásokat jelent, melyek a társadalmi szükségleteket kielégítése mellett elősegíti azt a kohéziót, hogy a társadalom aktivitását fokozza. Az aktivitás a teljesítményértékeléssel szoros kapcsolatban áll, így mindenképpen érdemes a két terület kapcsolódási pontjait vizsgálni. A teljesítményértékelés első sorban a versenyszférában volt jelentős, azonban napjainkban, a társadalmi innováció egyre nagyobb szerepe miatt a közsféra is alkalmazza. Azonban a közmenedzsment speciális jellege miatt ennek az alkalmazhatósága nagyobb kihívás, mint a versenyszférában. Cikkünkben ki szeretnénk térni a fent említett két terület kapcsolódásaira és jó gyakorlatként azonosított specifikus modellekre is.

Iskolamarketing

Kovács Enikő

Doktorandusz

Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar, Vállalkozásmélet és Gyakorlat Doktori Iskola
kovacseniko2014@gmail.com

Számtalanszor merül fel az a kérdés, hogy a nonprofit szervezetek esetén alkalmazható-e a marketing, illetve ezen szervezetek mit tehetnek fennmaradásuk, versenyképességük érdekében?! A marketingtudomány versenyszférában való alkalmazása egyértelmű, de vajon miért kérdéses még mindig a közszférában ennek a diszciplínának az alkalmazása?! Láthatjuk, hogy már a kérdésekben olyan közgazdasági kifejezések szerepelnek, amelyek alapvetően alátámasztják azt a tényt, hogy a marketingtudomány eszközeit kell kiterjeszteni a problémák megoldására specializálva. Tanulmányomban ennek a kérdéskörnek a bizonyítására szeretném helyezni a hangsúlyt. Az első részben a marketing meghatározását és kialakulását fogom bemutatni, ezt követően az iskolamarketing kialakulását szeretném kifejteni, majd a továbbiakban arra fordítom a figyelmet, hogyan lehet specializáltan alkalmazni a marketing eszköztárát. Kiemelten az iskolát, mint nonprofit szervezetet mutatom be, mert a tapasztalataim azt mutatják, hogy rengeteg problémával küzdenek a vezetők és pedagógusok a gyermeklétszám megtartása és növelése területén, valamint a tanév folyamán az érdeklődés fenntartása érdekében. Ezzel összefüggésben szeretnék arra is rávilágítani, hogy nemcsak a versenyszférában van jelen, ahogy a nevében is benne van a verseny, hanem a közszférában is, a közintézmények között. A közoktatásban a versenyképesség fenntartása érdekében stratégiára van szükség, ehhez néhány példát mutatok be, hogy a résztvevők hogyan és milyen módon tudnak életképesek maradni, az egyre inkább „piacorientált” szférában. Úgy gondolom, hogy egy folyamatosan fennálló problémáról lévén szó, figyelmet kell neki szentelnünk, legalábbis egy irányadó útmutatás erejéig, valamint különböző alternatívákat kell kínálnunk a fejlődés és a könnyebb eligazodás érdekében.

II. Szekció.

A közgazdaságtan makroszintű és intézményi kérdései napjainkban

Versenyképességi helyzetjelentés Magyarországról

Dr. Varga János PhD

Egyetemi adjunktus

Óbudai Egyetem, Keleti Károly Gazdasági Kar, Gazdaság- és Társadalomtudományi Intézet

varga.janos@kgk.uni-obuda.hu

Mára a versenyképesség igen divatos és hangzatos kifejezéssé vált. Nagyon sokan foglalkoznak ezzel a témával, vagy végeznek kiterjedt kutatásokat annak érdekében, hogy feltárjuk, mi is igazából a versenyképesség valódi forrása. Bár a téma szakirodalma és kutatási háttere rendkívül bőséges, mégsem találunk egyetértést a versenyképesség definícióját vagy alakító tényezőit tekintve. Abban azonban mindenki egyetért, hogy a versenyképesség mérésére nagy figyelmet kell fordítani, hiszen annak gyengébb szintje mellett a gazdasági szereplők jövője vagy jövőbeni várakozásai alakulhatnak kedvezőtlenül. A versenyképesség olyan tulajdonság, amelyben nem teljesít mindenki ugyanolyan szinten. Egyes országok, vállalatok versenyképesebbek tekinthetők, mint mások, és ez mindenképpen felvet egy alapvető kérdést: miért? A versenyképességgel foglalkozó szervezetek, így az IMD és a WEF megpróbálja rangsorolni az országokat a versenyképesség alapján, vizsgálva azt a kérdést is, hogy miért maradnak le bizonyos országok a versenyben, míg mások miért teljesítenek kiemelkedően. A tanulmány azzal a céllal született meg, hogy a miért? kérdést Magyarországon keresztül vizsgálja meg, és elemezzük az ország jelenlegi versenyképességi helyzetét, illetve annak elmúlt években bekövetkezett változását. Versenyképes-e a gazdaságunk? Ha igen... akkor büszkén és optimistán tekinthetünk a jövőre. Ha nem, akkor fel kell tennünk azt az alapvető kérdést: hogy miért nem? A miért kérdés megválaszolása mellett azonban arra is választ kellene találnunk, hogy mivel lehetne a versenyképesség erősödést elérni, bár ez a tanulmány leginkább a helyzetkép felvázolását és a tovább gondolkodás elősegítését tűzte ki célul.

A vállalkozásélénkítő állami támogatások hatásossága a nemzetközi szakirodalom alapján

Fain Máté

PhD hallgató

Budapesti Corvinus Egyetem, Befektetések és Vállalati Pénzügy Tanszék

matefain@gmail.com

A közgazdaságtani szakirodalom jellemzően a piaci kudarcokra hivatkozik (lásd Arrow, 1962; Stiglitz, 1988), amikor indokot keres a gazdaság mindennapi működését befolyásoló állami intézkedésekre. Ezen állami beavatkozások közé tartoznak a vállalkozások számára nyújtott támogatások is, amelyek többnyire a következő tématerületekre fókuszálnak: (kapacitás)fejlesztő beruházások, K+F projektek és a foglalkoztatás bővítése.

Magyarország esetében a vállalkozásokat ösztönző támogatások jelentőségéhez nem férhet kétség. Az Eurostat 2017-ben publikált adatai szerint 2000 és 2015 között az Európai Unió 28 tagállamával összevetve – Máltát követően – Magyarországon volt a legmagasabb a versenyszférának nyújtott támogatások GDP-hez viszonyított aránya; értéke éves átlagban 1,21 százalék volt.

A vállalkozások működését segítő-javító állami támogatások szerepe a széles nyilvánosságot érdeklő téma, ezért a hatásokat érdemes közelebbről is megvizsgálni. A vonatkozó szakirodalom számos elméleti és empirikus megállapítással és következtetéssel szolgál a támogatásokkal kapcsolatban (lásd többek között Bergström, 2000; Alonso-Borrego et al. 2012; Lerner, 1999; Tzelepis és Skuras 2004 és 2006; Cheol Cin - Jun Kim – Vonortas, 2017). Ugyanakkor megállapítható, hogy az eredmények sokszor egymásnak is ellentmondanak és nem egyértelműek.

Az elemzések kulcsváltozói (eredményváltozói) többnyire az árbevétel-növekedés, a jövedelmezőségben-termelékenységben bekövetkezett változások, esetleg a foglalkoztatás bővülése. A tanulmányok egy része a támogatások pozitív, míg másik része semleges vagy éppenséggel negatív hatását állapította meg. Az alkalmazott módszertan olyan regressziós modelleken alapszik, amelyek figyelembe veszik a probléma jellegéből adódó különféle torzításokat. A célom, hogy tömören bemutassam a kutatások legfőbb körülményeit (felhasznált adatbázis, alkalmazott módszertan) és ismertessem a következtetéseket és elért eredményeket, továbbá a lehetséges jövőbeli kutatási irányokat.

A külföldi működőtőke hatása a vállalati termelékenységre: Számít-e az FDI eredete?

Tőkés László

Egyetemi tanársegéd

Budapesti Corvinus Egyetem, Makroökonómia Tanszék

tokeslaci@gmail.com

A külföldi működőtőke (FDI) magyar gazdaságban betöltött szerepe a rendszerváltás és Magyarország globális erőforrás-allokációs folyamatokba történő bekapcsolódása óta egy igen releváns téma. Számos kutatás vizsgálta és vizsgálja az FDI vállalati teljesítményre gyakorolt hatását és hangsúlyozza a pozitív eredményeket. Többen rámutattak, hogy az FDI által hozott technológia javíthatja a vállalat termelékenységét – amely eredményt ez a tanulmány is megerősíti. Ugyanakkor a jelenség egy fontos aspektusa még kérdéses: minden külföldi tőke jótékony hatással bír, vagy megfigyelhető valamilyen heterogenitás? A kérdés megválaszolására 3400 külföldi akvizíció hatását vizsgálom, úgy, hogy a külföldi tőkét csoportosítom a küldő ország gazdagsága szerint. A legfontosabb eredményeim alapján elmondható, hogy csupán a gazdag országokból érkező tőke gyakorol jótékony hatást a munkatermelékenységre, a szegény küldő országokból érkező tőke hatása inszignifikáns. A szelekciós torzítások csökkentése érdekében difference-in-differences (DID) megközelítést is használok, amelynek alapját becslt részvételi valószínűségen alapuló párosítási eljárás (PSM) képezi. A DID mutat némi cherry-picking viselkedést, ugyanakkor a fő üzenetek érvényesek: csak a gazdag országból érkező FDI gyakorol jótékony hatást a felvásárolt vállalat munkatermelékenységére, ez a hatás pedig növekszik a küldő ország és Magyarország gazdagsága közötti ék növekedésével. A szegény országból érkező FDI nem produkál szignifikáns termelékenységi hatást.

Intézményi tényezők a Közép-Európába áramló FDI hátterében

Kutassy Csenge Kata

PhD hallgató

Budapesti Corvinus Egyetem, Általános és Kvantitatív Közgazdaságtan Doktori Iskola

kutassykata@gmail.com

A tanulmány fókuszában az Európai Unió tíz közép-európai tagállamába áramló közvetlen külföldi tőkebefektetések volumenére ható tényezők vizsgálata áll a világgazdasági válságot követő időszakban. A kutatásban a mainstream közgazdaságtan koncepcióin túlmutató tényezőkre helyeződik a hangsúly: azon intézményi közgazdaságtan perspektívájából feltárt faktorokra, amelyek motiválhatják a befektetői döntéseket a tőke célországának kiválasztásában. A tanulmány hipotézise szerint bizonyos intézmények szignifikáns mértékben befolyásolják az országokba beáramló működőtőke mennyiségét.

A tőkeáramlás intézmények által történő magyarázatára megalkotott elméleti modell többváltozós lineáris regresszió alkalmazásával került empirikus tesztelésre. A paneladatokon

A végzett regressziószámítások függő változója az országonkénti nettó beáramló FDI logaritmizált éves összértéke, független változói az elméleti modell alapján meghatározott működőtőkét – feltételezés szerint – befolyásoló tényezők: alapvető makroökonómiai determinánsok mellett a Világbank kormányzati eredményesség mutatói, valamint további technológiai, infrastrukturális és kereskedelmi fejlettséget, vállalkezési hatékonyságot mérő értékek.

A regresszióanalízis következtetése, hogy az egy főre jutó GDP, a bruttó havi átlagbér és az országhoz tartozó kockázat mellett a korrupció korlátozására megalkotott kormányzati lépések megvalósítása kiemelten fontos tényezők a befektetők számára a potenciális célországok tőkepiaci működéseinek bírálatában.

Az USA monetáris politikájának normalizálódási folyamata és nemzetközi hatásai a krízist követően

Czeczeli Vivien

PhD hallgató

Nemzeti Közsolgálati Egyetem

czeczeliivien@gmail.com

A válságkezelésben meghatározó szerepet játszó mennyiségi lazítás, és a tartósan laza monetáris politikai irányvonal az USA-ban hozzájárult a sikeres gazdasági kilábaláshoz. A kedvező finanszírozási lehetőségek számos más országban is éreztették hatásaikat. A globális kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatok eredményeképpen a feltörekvő országok számára is lehetővé vált az előnyök kiaknázása. Az árfolyamhatások, illetve kamatláb-eltérések azonban számos negatív következményt is maguk után vontak.

A likviditás-bővítésnek egy ponton véget kellett vetni, a további erőteljes monetáris lazítás már nem volt indokolt. Az eszközvásárlások fokozatos visszavágása, majd később a kamatemelés első lépései az eddigi folyamatok ellentétes irányú változását eredményezték. A nagyobb kitettséggel rendelkező országok az árfolyamváltozások következtében finanszírozási pozíciójuk romlását tapasztalhatták. A kamatláb különbözőségeinek csökkenése nagyszabású tőkeáramlásokhoz vezetett. Az USA-ban a kamatlábak mesterségesen alacsonyan szinten tartása ugyancsak fontos kockázatokat vetett fel, többek között az infláció elszabadulásának veszélyét, vagy egy eszközár-buborék kialakulását.

A kutatás kiemelt figyelmet fordít nemzetközi hatások vizsgálatára, melynek során a hangsúly elsősorban a feltörekvő országokra helyeződik. A monetáris szigorítás egyes lépésein végighaladva a tapering, majd a kamatemelés problémaköre kerül középpontba. A kutatás utolsó egységében az egyes bejelentésekre adott árfolyam-reakciók játsszák a meghatározó szerepet. Klaszterelemzés segítségével vizsgálom, hogy a hasonló makrogazdasági jellemzőkkel rendelkező országok árfolyamai miként reagáltak a monetáris szigorítás egyes lépéseit követően, milyen összefüggések állapíthatóak meg az egyes országok makroökonómiai helyzetének és az árfolyamváltozások iránya között.

Az államadósság makrogazdasági összefüggései

Marton Ádám

PhD hallgató

Nemzeti Közszolgálati Egyetem

adam4466@gmail.com

Az államadósság okozta turbulens hatások az 1970-es évek dél-amerikai adósságkrízisei óta képezik a szuverén fizetéseképtelenséggel kapcsolatos közgazdasági kutatások egyik sarkalatos pontját. A fejlődő országok adósságproblémái ugyan regionális gazdasági krízisekhez vezettek, világgazdaságra gyakorolt hatásmechanizmusuk csekély volt. Ezt változtatta meg az Európai Unió perifériáján 2010-ben kialakult szuverén adósságválság, melynek nyomán elsőként lépett fel adósságkrízis fejlett gazdaságban, s a turbulencia a világgazdasági növekedésre is hatást gyakorolt. Az államadósság megítélését illetően ugyanakkor napjainkban sincs konszenzus az elméleti és az empirikus szakirodalom oldalán sem. Az egyes gazdaságtörténeti korszakokban eltérően vélekedtek az adósság makrogazdasági változókra gyakorolt hatásairól. Az újabb kutatások tárgyát nemcsak az egyes hatásmechanizmusok, hanem az optimális adósságszint, s a potenciális kibocsátásra gyakorolt negatív mechanizmusok aspektusai, valamint az adósságkepzés problémakörei képezik.

Mindazonáltal a fejlett gazdaságok megnövekedett adósságrátái olyan potenciális veszélyforrások lehetnek, melyek jelentősen befolyásolhatják a jövőbeni gazdasági folyamatokat, s a világgazdasági fejlődést is. Az államadóssági ráta csökkentése épp ezen okból kifolyólag jelentős kutatási és gazdaságpolitikai problémakör, mely folyamat megkezdéséhez viszont szükséges és elengedhetetlen feltétel az adósság által kifejtett hatásmechanizmusok, s küszöbértékek azonosítása, melyek felett a negatív hatások kialakulhatnak.

Jelen tanulmány célja átfogó elemzést nyújtani a fejlett gazdaságokban megnövekedett államadóssági ráták makroökonómiai hatásmechanizmusairól, különös tekintettel az Európai Unióra. A kutatás középpontjában a gazdasági növekedés és az adósságráta közötti kapcsolat áll, melyek irányának, erősségének vizsgálatára ökonometriai és statisztikai módszerek alkalmazásával kerül sor.

Az egyenlőtlenségek és a technikai haladás kutatás fejlesztésre tett hatásának globális vizsgálata a gazdasági növekedés tükrében

Tolnay Anita

PhD hallgató

SZIE Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola

tolnay.anita@labex.hu

Témám a jövedelmi és vagyoni egyenlőtlenségek, mind az országokon belüli, mind az országok közötti globális vizsgálatának hosszú távú társadalmi és gazdasági hatása a jövőbeli fejlődésre és növekedésre tekintettel Thomas Piketty érvelése alapján, a „Tőke a huszonegyedik században” című művének segítségével.

A gazdasági növekedés vizsgálatát elsőként Robert Solow modellje alapján ismertetem, bevonva két exogén, külső tényező hatását a gazdasági kibocsátásra: a népességnövekedést és a technikai fejlődést.

Tanulmányomban részletesen kitérek a nemzetközi tőkeállomány, továbbá a megtakarítási ráta kiemelkedő hatására, valamint bemutatom a technológiai fejlődés kulcsfontosságú szerepét a kibocsátás globális eloszlására. A kialakult egyenlőtlenség vizsgálata során bemutatom a tőke metamorfózisát, továbbá a koncentrált tőkefelhalmozást okozó divergenciát és konvergenciát elősegítő tényezők jelenlétét az elmúlt két évszázadban, mely magyarázatul szolgál a jelenlegi társadalmi és gazdasági helyzetre a világban.

Végül saját kutatás keretében kibővítem Thomas Piketty vizsgálatát a BRIC-országok egyik legmeghatározóbb tagállamával, a feltörekvő Kínával és részletesen bemutatom szerepét a gazdasági növekedést elősegítő technikai haladással alátámasztott kutatás-fejlesztés terén.

Témám lezárásaként bemutatom Piketty globális progresszív adózásra tett megoldási érvelését a további egyenlőtlenségek mérséklésének érdekében.

A kelet-közép-európai régió növekedési tendenciái és potenciális jövedelmi csapdái 1996 és 2016 között

Sóreg Krisztina

Doktorjelölt

Nemzeti Köszolgálati Egyetem

krisztina.soreg@gmail.com

Az elmúlt 20 esztendő folyamán a volt Szovjetunió egykori szatellit országaiból európai uniós tagállammá avanszált gazdaságok igen speciális csoportot alkotnak a felzárkózás és gazdasági növekedés szemszögéből vizsgálódva. A kezdeti transzformációs válság, majd ezt követő gyorsuló növekedési periódus, valamint a 2008-as gazdasági és pénzügyi krízis által előidézett tartós recessziós időszak összességében kedvezőtlenül hatott az Európai Unió fejlett országaihoz való felzárkózás folyamatára. Jelen tanulmány néhány választott kelet-közép-európai állam gazdasági fejlődésének epizódjait tekinti át a növekedés és tartósabb lassulások elemzésén keresztül. A kutatás során feltételezzük, hogy erős korrelációs kapcsolat áll fenn az adott országok világgazdaságba – azaz elsődlegesen EU-ba – történő szorosabb integrációja, valamint a jelenlegi növekedési lassulás között elsősorban az olyan tényezők révén, mint a folyó fizetési mérleg egyensúly, illetve a közvetlen külföldi beruházások beáramlása. Ezen felül vizsgálatra kerül, hogy az Unió perifériáját alkotó országok az elmúlt kettő évtized során relatíve alacsonynak mondható átlagos növekedési rátájuk fényében vajon képesek-e hosszú távon felzárkózni a fejlettebb gazdaságokhoz. A tanulmány további felvetése, hogy vajon feltételezhető-e szoros kapcsolat a kelet-közép-európai térség egyes országainak viszonylagosan magasabb rátájú növekedési időszakai és az ezt követő visszaesés mértéke között. Utóbbi kapcsán indokoltá válik az ún. közepes jövedelmi csapda jelenség peremfeltételeinek vizsgálata többek között Magyarország gazdasági fejlődési útját illetően.

III. Szekció.

A vállalatok versenyképességének befolyásolói: trendek és új paradigmák

Az ellátási láncbéli együttműködések vizsgálata a versenyképesség fokozása érdekében

Dr. Kozma Tímea

Egyetemi docens

Szent István Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet, Tevékenység-menedzsment és Logisztika Tanszék

kozma.timea@gtk.szie.hu

Dr. Nagy Viktor

Adjunktus

Óbudai Egyetem, Keleti Károly Gazdasági Kar, Vállalkozásmenedzsment Intézet

nagy.viktor@kgk.uni-obuda.hu

Napjainkban az ellátási láncok gazdasági jelentősége már szinte minden iparágban megfigyelhető, mérettől függetlenül a multinacionális vállalatok, de a kis- és középvállalkozások is aktívan részt vesznek globális értékteremtő láncolatokban. Míg korábban a tevékenységek koordinálásán volt a hangsúly, majd lépésről lépésre megvalósult a szervezetben belüli és azokon kívüli folyamatok integrálódása, ma pedig a magasabb szintű ellátási láncok inkább a vállalatok közötti együttműködésen alapulnak, és a vállalatok bizalmon alapuló kapcsolati hálózatot alakítanak ki. Az alkalmazási területének változásával együtt az ellátási lánc kifejezés értelmezése is folyamatosan bővült, módosult. A jelenlegi kiélezett, turbulensen változó gazdasági környezetben viszonylag kevés olyan vállalat tud versenyképesen működni, amelyik nem fordít kellő figyelmet a közvetlen, illetve a közvetett külső kapcsolataira.

Jelen tanulmány célja, magyarországi vállalatok körében végzett mélyinterjúk és kérdőíves felméréseken alapulva feltárni, hogy a vállalatok közötti együttműködések mely funkcionális területre terjednek ki, és értékelni a lánc tagok közötti együttműködést a versenyképesség tükrében.

Fogyasztói trendek az élelmiszerfogyasztásban

Gódor Amelita Kata

PhD hallgató

Szent István Egyetem, Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola

Godor.Amelita@gtk.szie.hu

Mindennapi tevékenységünkhöz, életvitelünkhöz hozzátartozik az étkezés, az élelmiszerfogyasztás. Nemcsak jólétünk egyik meghatározó eleme, hanem hazánk egyik kiemelkedő húzóágazata az élelmiszeripar. A bruttó hazai termelési értéknek jelentős részét az élelmiszeripar teszi ki, megelőzve többek között az autóipart és a vegyipart is. A válság lecsengését követően kedvezőbbek lettek a foglalkoztatási kilátások, jelentősen mérséklődött az infláció. Az előbb említett tényezők hatására erősödésnek indult többek között a fogyasztás színvonala, a fogyasztói bizalom. A háztartások kiadási szerkezetének vizsgálata során is láthatjuk, hogy az élelmiszer a három legnagyobb kiadási tétel közé tartozik. Tanulmányomban rövid áttekintést adok Magyarország élelmiszeriparáról, élelmiszerkereskedelméről az elmúlt 10 évben. Rövid kitekintést teszek az Európai Unió élelmiszerfogyasztási adataira, trendjére. Majd pedig elemzem a jelenlegi globális élelmiszerfogyasztási trendeket, majd a későbbiekben leszűkítem a bemutatást a hazai élelmiszerfogyasztási trendekre KSH és egyéb adatbázisok alapján. Végül pedig arra keresem a választ, hogy milyenek lesznek a jövő fogyasztói, milyenek lesznek a demográfiai viszonyok, a táplálkozási és vásárlási szokások?

Instabil fogyasztói preferenciák

Dr. Nagy Viktor

Adjunktus

Óbudai Egyetem, Keleti Károly Gazdasági Kar, Vállalkozásmenedzsment Intézet

nagy.viktor@kgk.uni-obuda.hu

Napjainkban a költségcsökkentésre alapozott termelésben, tervezésekben nagy hangsúlyt kap a fogyasztók viselkedésének előrejelzése, az egyes termékek iránti kereslet várható nagyságának mind pontosabb becslése. Míg ezek a számítások matematikai-statisztikai elemzéseken alapulnak, szigorúan következetes szabályok szerint épülnek fel, a vásárlók valós viselkedése számos ellentmondást tükrözhet; azaz az előrejelzések valódiságát kikezdi, bizonytalanságokat visz a becslésekbe. A komplex döntési helyzetek leegyszerűsítése szintén kevésbé modellezhető. A klasszikus közgazdasági elméletek szerint a fogyasztói döntések következetesek, de a valós viselkedés azt mutatja, hogy gyakran még a legegyszerűbb és legvilágosabb logikai szabályokat illetően sem állítható ez teljes körűen. A sok fogyasztó akár az egyszeri következtelen választásával, döntésével nagy hatást gyakorolhat a tervek megbízhatóságára. Jelen tanulmány célja, hogy ismert kockázatok és ismert nyereseményösszegek rendelkezésre állása melletti szerencsejáték példáján keresztül bemutassa a következtelen döntések szerepét a fogyasztói magatartásban.

Forradalmi változások a termelési rendszerek szervezésében

Harangozó Zsolt

Egyetemi tanársegéd

Miskolci Egyetem, Gazdaságtudományi Kar

szvminor@uni-miskolc.hu

Forradalmi változások kapujában állunk: napjainkban olyan mértékű és jelentőségű változások hatják át életünk szinte minden területét, amelyek számos kutató szerint az ipari és polgári forradalmakat kiváltó eseményekhez mérhetők. Számptalan tárgyunk, eszközünk „okosodott” meg és vált rohamos gyorsasággal mindennapjaink szinte nélkülözhetetlen részévé. Ugyanezek a folyamatok figyelhetők meg a gazdálkodó szervezeteknél is. Ebből következően szinte minden folyamatosan, egyre gyorsuló ütemben változik, ezért magas adaptációs képességekre van szükség.

Ugyanis a – lehetőség szerint minél „testre szabottabb” – termékeket a lehető leggyorsabban kell előállítani és leszállítani a vevők számára, a lehető legkisebb költségekkel. Ezt az ellentmondást csak a termelési rendszerek rendkívül rugalmas működtetésével, illetve a termelési rendszerek folyamatos újratervésével lehet feloldani.

A flexibilitás kényszere megköveteli az erőforrások kihasználásának javítását, az átfutási idők, a gyártásközi készletek csökkentését és az általános készletszint leszorítását. Az egyedi igények kielégítésére törekvő vállalatok tehát egyre inkább arra törekednek, hogy csak már meglévő vevői rendelésre gyártsanak, vagy szereljének össze késztermékeket, illetve tervezzék meg azok gyártását. Ahhoz, hogy a vevők elégedettségének színvonala és a fenti elveknek megfelelni kívánó termelési rendszerek közötti bonyolult ellenérdekeltségi viszonyokat elemezni tudjuk, majd pedig feloldjuk azokat, komplex modellekre és (egyre inkább) valós idejű adatokra van szükségünk. Mindezek megkövetelik a nagy kapacitású IT infrastruktúrát és sokszínű számítástechnikai megoldások állandó igénybe vételét, sőt azok új szemléletű alkalmazását.

A gépipar helyzete a számok tükrében – avagy az iparági vállalatok elemzése leíró és többváltozós statisztikai módszerek segítségével Magyarország statisztikai régióiban

Baranyai Gergő

Pénzügy MSc. II. évfolyamos hallgató

Szent István Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

gergobaranyai91@gmail.com

A gépipar, ahogy számos fejlett országban, úgy Magyarországon is jelentős hagyományokkal rendelkezik. Hazánkban a gépipar az ipari export háromnegyed részét, az összes magyarországi export felét és a magyarországi nettó árbevétel mintegy felét adta az elmúlt években. A húzóágazatnak számító, modern ágazatokat megalapozó és kutatásokat ösztönző elemi iparág termékei jelen vannak a modern termelő üzemekben, az energiaszolgáltatásban és a közlekedésben is. Szinte szállóigévé vált a mondat, miszerint „a gépipar az egész ország fejlődésének alapja”. Ennek oka, hogy az iparág a mindennapi élethez nélkülözhetetlen termékeket állít elő a lakosság számára, ebből fakadóan alapvető fontossággal bír.

Tanulmányom alapvető célja, hogy a Magyarországon működő gépipari vállalkozások egyes pénzügyi, gazdasági mutatóinak leíró és többváltozós statisztikai módszerekkel való elemzésével képet alkossak az iparág, illetve az iparág Magyarország egyes régióiban való működéséről.

A kutatás során vizsgálom a 28 és 29 TEÁOR számú főágazatokba tartozó vállalkozásokat. Az ágazatok a gép- és gépi berendezésgyártás, illetve a közúti járműgyártással főtevékenységként foglalkozó vállalkozásokat foglalja magában, mely az egész hazai gépipart lefedi.

Elemzéseim során ezeket tovább bontottam a mélyebb TEÁOR szerinti részletezés, illetve földrajzi elhelyezkedés alapján. Vizsgálataim a 2012 és 2016 közötti időintervallumra terjed ki. Többváltozós statisztikai elemzéseim során a vizsgált vállalatok rendelkezésre álló adatainak és változóinak átlagát alapul véve varianciaelemzéssel és korrelációanalízissel vizsgáltam meg ágazati dimenzióban a szignifikáns különbségeket a vizsgált változókra.

A brit autóipar jövője

Konka Boglárka

Tudományos segédmunkatárs

Pannon Egyetem, Nemzetközi Gazdaságtan Intézeti Tanszék

konka.boglarka@gtk.uni-pannon.hu

Tanulmányom középpontjában, az 1880-as években újtára induló brit autóipar áll. 2016-ban a járműipar GDP hozzájárulása 15,8 milliárd font volt Nagy Britanniában, míg az ország ipari termelésének 9,4 százalékát és bruttó hazai termékének közel egy százalékát adta (SMMT, 2016). A prémium-, illetve a sport autók gyártásának valamint motor előállításának európai központja folyamatosan képes növelni termelését és exportját. 2016-ban a brit autóipar 14-évnnyi termelési rekordot döntött meg (BBC News; 2016). Gyártásának, már 78 százalékát exportálta 2016-ban. Felmerül a kérdés, hogy a permanens termelés és export bővítése elég-e ahhoz, hogy újra Európa legnagyobb autógyártójává tudjon válni, ahogy azt tette 1932 és 1955 között.

Elemzésem során az SMMT, az OECD, az OICA, a WTO, a ReportLinker és a brit statisztikai hivatal adatbázisait használom. Tanulmányom során bemutatom, hogy a választott iparág milyen jövőbeli kihívásokkal szembesülhet. Technikai kivetítést alkalmazva szemléletem a brit autóipar jövőbeli termelési és export tendenciáit 2018 és 2025 között. Kutatásomban a múltbeli megfigyeléseken alapuló módszer legyezőábra segítségével jelzi előre a lehetséges trendeket úgy, hogy nem számol a gazdaságpolitika és jogi változásokkal. Kvantitatív módszerek mellett (például idősorelemzés, trendvonal), kvalitatív eszközöket is alkalmazok (például szakértői becslés, piackutatás), így pontosabb prognózis készíthető a brit autóipar jövőbeli lehetőségeiről és veszélyeiről.

Az SDL elmélet co-creation premisszájának vizsgálata

Liska Fanny

PhD hallgató

Pannon Egyetem

liska.fanny@gtk.uni-pannon.hu

A szolgáltatás fogalmának definíciószerű meghatározásában már Kotler is úgy ragadja meg a jelenséget, hogy a felek cselekvésén és teljesítményén alapuló tevékenység, amelyben megjelenhetnek fizikai termékek. Az SDL „service-dominant logic” viszont egyenesen azt mondja, hogy körülöttünk minden szolgáltatás, még akkor is, ha első pillantásra úgy tűnik, hogy termék. A szolgáltatásalapú marketinglogika új paradigmájának felvázolójaként ismert Vargo-Lusch szerzőpáros 2004-ben megjelent cikke nagy port kavart a marketing szakirodalomban és azóta is elméletek sorát generálja. Az SDL a szolgáltatásmarketinget egy mindenben átívelő alapelvként mutatja be. Fogyasztóközpontú elmélet, amelynek alappremisszái között hangsúlyos a szolgáltató és az igénybe vevő által közösen megvalósított értékteremtés. Így a szolgáltatásalapú gazdaságban bármilyen tranzakció esetében elmondható, - függetlenül attól, hogy vannak-e a folyamatban fizikai termékek vagy tárgyi elemek, illetve milyen mértékben szerepelnek - hogy minden igénykielégítési és problémamegoldási ügyletben csapatmunka folyik a fogyasztó és a szolgáltató között. Ezen túllépve az elmélet atyjai szerint az SDL az elkövetkezendő évtizedben nemcsak a piacok működésének általános elméletének irányában fejlődhet, hanem akár egy általános értékteremtő koncepció kirajzolódásához is hozzájárulhat. Munkám fókusza erre az SDL által meghatározott közös értékteremtésre irányul bemutatva, hogy a piaci szereplők elmozdulása a konfliktusokra való kiélezettségtől a kooperáció és koordináció előtérbe helyezésére miként segíti a „value co-creation” folyamatot.

Digitalizáció a logisztikában, digitális kihívások

Szalánczi-Orbán Virág

Doktorandusz

Óbudai Egyetem, Biztonságtudományi Doktori Iskola

orban.virag1@gmail.com

Digitalizáció hatása a logisztikai szektorban

A digitalizáció a logisztika számos területén jelentős teret hódított és hódít el. A logisztikai szereplők számára az internettel való kapcsolat és a hálózati megoldások alkalmazása lényeges feltétel. A logisztikai szektor szereplői már mind kapcsolódnak kisebb vagy nagyobb mértékben a digitális hálózatokhoz, a virtuális terekhez. Manapság már a cégek nagy mennyiségű digitális adatot gyűjtenek és tárolnak. Az ellátási lánc mentén egyre több információt kapunk és kaphatunk elektronikus úton (RFID, Big Data, IoT).

Ipar 4.0

Az Ipar 4.0 célja a digitális hálózat részévé tenni a különböző intelligens eszközöket, rendszereket. Az efféle elgondolás lehetővé tenné az önszerveződő gyártást. A folyamatban szereplők között (gépek és emberek) folyamatos és kölcsönös kommunikáció kialakítható. Létrejöhetnek az intelligens gyártórobotok, az önszabályozó gyártás, a valós és a virtuális világ összekapcsolása. A kommunikáció nem áll meg az üzemeken belül, hanem az ellátási lánc egész folyamatára kihatna és az oda bekapcsolódó szereplők számára is elérhető lenne.

A digitalizáció kihívásai

A meglévő digitális technológiákra épülve, vagy éppen egy új rendszert kiépítve törekedni kell a legújabb megoldások használatára. A jelenlegi csúcstechnológiák már elérhetőek. A hálózatok megléte mellett feltétlenül fontos a megbízható adatok megléte, amihez szervesen kapcsolódik az adatbiztonság és adatvédelem kérdésköre.

Az egymással több ponton összekapcsolt rendszerekben, integrált hálózatokban további lehetőségeket láthatunk. A hálózatok egyre szélesebb körű összekapcsolása, a valós idejű adat és információtovábbítás fejlesztése az adatok automatikus cseréje, a tudásmegosztás a jövő logisztikájának mozgatórugója.

A többlakásos épületek üzemeltetésével foglalkozó cégek gazdasági környezetének speciális jellemzői, különös tekintettel a kapacitás kihasználtsági tényezőkre

Polgár Zoltán

Doktorandusz

Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Közigazgatás-tudományi Doktori Iskola

polgar.zoltan@uni-nke.hu

Magyarországon jellemző épület üzemeltetési forma a társasház. A társasház, mint lakók összessége a legtöbb feladatát nem tudja elvégezni saját kapacitással (pl. humán). Ezért a lakóközösségnek a társasház fenntartásához szükséges üzemeltetési feladatok egészét, vagy részét szerződött partnerek bevonásával kell elvégeztetni. Ilyen szerződött partner lehet a közös képviselési feladatokat ellátó, többlakásos épületek üzemeltetésével foglalkozó cég is. A társasház működésére a legnagyobb hatást a közös képviseléssel foglalkozó cégek jelentik, amelyek működése jelentős mértékben kihat a társasházak, mint épületek állagára, ezáltal a településképre, így a tulajdonosok életminőségére is. Fokozott jelentősége van ennek abból a szempontból is, hogy a társasházi feladatigény kielégítésére a közös képviselő cégeknek van a legnagyobb ráhatásuk.

Hipotézisem alapján a társasházkezelő cégek kapacitás kihasználtsága egyenlőtlen. A cégek a minimum kapacitás biztosítására törekszenek, amely kihatással van a társasházi feladatok minőségére.

Gyakori hibák az építési kivitelezési projektekben

Ponáczy György Márk

Vezető tanácsadó

Ekron Consulting Üzleti és Technológiai Kft.

mark@ekron.hu

A közpénzek felhasználása körében kiemelt szerepe van a közbeszerzési törvény hatálya alá tartozó építési tárgyú beruházásoknak. A versenyeztetés illetve a tényleges megvalósítás során fellépő hibák, szabálytalanságok műszaki illetve gazdasági jellegű károkat idéznek elő. Kár felléphet a kivitelezést végző vállalkozás oldalán illetve a megrendelő oldalán is, és mindkettő esetben bizonyos mértékű hátrány éri a nemzetgazdaságot. A közbeszerzési törvény szabályai kógensek, azaz annyiban lehet tőlük eltérni, amennyire azt a törvény megengedi. Ez erősen kihat az ajánlattevők lehetőségeire, a megrendelő és a vállalkozó gazdasági kapcsolatára, valamint a megvalósítás műszaki- és időkereteire. A kötött szabályozás növeli az esélyét egyes rendszerszintű illetve egyedi műszaki és gazdasági hibák előfordulásának. A tanulmány célja ezen hibák csoportosítása illetve fő jellemzőik bemutatása, valamint javaslatok megfogalmazása a közbeszerzési keretek között megvalósított építési tárgyú beruházások ügyvitelének fejlesztésére, gyakorlati példák felvonultatásával. A tanulmány kitér az ajánlatkérő oldalán eljáró szakértők, projektmenedzserek szakmai lehetőségeire a beruházások gazdasági hatékonyságának javításában.

IV. Szekció.
Attraktív és élhető települések, kistérségek

A Tokaji Borvidék turisztikai helyzete és jövőképe

Béres-Virág Ágnes

Tanársegéd

Szent István Egyetem, Gödöllő

virag.agnes@gtk.szie.hu;

Magyarország szőlő- és borkultúrája évezredek múlta nyúlik vissza. Az elmúlt években egyre népszerűbbé vált hazánkban is a minőségi borfogyasztás, folyamatosan növekedett a borokhoz kapcsolódó turisztikai lehetőségek kialakítása és értékesítése. Hazánk 22 borvidéke közül kiemelkedik a nagy történelmi múlttal rendelkező, világörökségi helyszíneként számon tartott Tokaji Borvidék. Kutatásom során célként fogalmaztam meg a Tokaji Borvidék fogyasztói megítélésének feltérképezését. Kérdőíves felmérés által vizsgáltam a hazai borkedvelők körében a nemzetközi viszonylatban is híres borvidék népszerűségét, illetve annak jelenlegi és jövőbeli értékeit. Összegeztem a látogatói tapasztalatokat, véleményeket, amelyek mentén fejlesztési lehetőségeket fogalmaztam meg. Egyelőre ugyan a borvidék nem tartozik a legkiemelkedőbb turisztikai térségek közé, viszont az endogén erőforrásokra épülő komplex fejlesztések révén hazánk egyik fontos borturisztikai célállomásává nőheti ki magát Tokaj és térsége.

A lovaskultúra örökségei és a lovasturizmus jövőképei – a Kassai-féle lovasíjász módszer, mint hungarikum

Sándli Zita

Turizmus-vendéglátás alapszakon végzett hallgató

Szent István Egyetem

zsandli94@gmail.com

Magyarország lakosainak jelentős része ismeri a kifejezést, miszerint „a magyar lovas nemzet”. Ezer éves lovas történelem, tíz hagyományos magyar lófajta, két hungarikum tanúskodik arról, nincs túlzás az állításban. Napjainkra azonban megváltozott a lakosság kapcsolata a lovaglással. A kapcsolódó eseményeken is javarészt a szakmabéliek, hozzáértők képviselik magukat.

Kutatásom célja a hazai lovasturizmus helyzetének bemutatása. Több szemszögből vizsgáltam az ágazatot; hogyan látják a mindennapokat a szolgáltatók, hogyan viszonyulnak az emberek a különböző lovas eseményekhez. Utánajártam, milyen programokkal igyekszik az állam támogatni az ágazati fejlődést és a szolgáltatókat. A lovaglás iránti kereslet és az állami programok vizsgálatának keresztmetszetében részletesen foglalkoztam az általános iskolai lovasoktatással. Foglalkoztatott a kérdés, lehetséges-e történelmi hagyományaink segítségével népszerűsíteni a lovaglás tevékenységét. Körbejártam az alagi lóversenypálya és tréningközpont témáját is – milyen volt a megítélése a kezdetekben és milyen a terület kihasználtsága napjainkban?

Munkám jelentős hányada szakemberekkel folytatott beszélgetéseken, interjúkon alapszik. A szolgáltatók helyzetéről, az általános iskolai lovasoktatásról, a hagyományok őrzéséről is megkérdeztem az érintetteket. Emellett kérdőíveket készítettem, ezekkel a lakosság érdeklődését mértem fel.

Kutatásom végére érve meggyőződtem arról, mennyire összetett ágazatról beszélünk. A szolgáltatások adottak, de támogatásra szorulnak. Az érdeklődés leginkább a gyermekeknél, fiataloknál jelentkezik; célravezető lenne, ha az ő rétegüket tudnák megfogni, megtartani. Az államilag kidolgozott programok számára meg kell teremteni a néhol hiányzó jogi hátteret, majd a felek közötti együttműködést, fejleszteni kell a többirányú kommunikációt. Hagyományaink rendkívül fontosak, a történelmünk részei. Megismertetésük a nagyközönséggel szükséges és potenciális forrása lehet a lovaglás iránti érdeklődésnek.

Az imázs típusai és szerepe a települések esetében

Urbánné Treutz Ágnes

Tanárségéd

Szent István Egyetem

urbanne.treutz.agnes@gtk.szie.hu

Az imázs egy objektumról kialakult képet jelent, mely kialakulhat gazdasági-társadalmi képződmény, személy, vagy fizikai dolog irányába, ezáltal településekhez kapcsolódóan is létrejöhet. Ennek vizsgálata során számos külföldi és hazai szerző különböztetett meg munkája során a településekre jellemző imázs-típusokat, melyek összegyűjtésre és rendszerezésre kerülnek a tanulmányban. A települések imázsának csoportosítási alapja lehet az adott területről rendelkezésre álló információmennyiség, idődimenzió, kiterjedés, emberi magatartáshoz való viszony, jellegzetességek. Bármely csoportosítást nézve, az adott területi egységre jellemző tipikus elemek tudatosulása eredményezi a településről a fogyasztóban kialakult imázst. Az így létrejött imázsnak szerepe van a fogyasztók döntéshozatalában, településválasztásában, legyenek azok bármely célcsoport tagjai (pl.: helyi lakosok, turisták, vállalkozók). A helyi lakosok esetén kiemelt jelentősége lehet az imázs hatásának, ezen belül is a belső imázs kifejeződésének, hiszen az imázs generálta attitűdök, meggyőződések befolyásolhatják egy lakos településhez való kötődését, identitástudatát. A tanulmány kitér a települések imázs-vizsgálatának hasznosságára is.

Közgazdasági és közszervezési aspektusok a településmarketing magyarországi vonatkozásainak tükrében

Weninger Sándor

Doktorandusz

Nemzeti Köszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Doktori Iskola (NKE-KDI)

weninger.sandor@gmail.com

A Nemzeti Köszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Doktori Iskolájának keretében folytatom kutatásom, melynek tágran értelmezett fő, tanulmányozandó kérdésköre: “A lokalitás szerepe a közigazgatás-szervezésben: helymarketing elmélete és gyakorlata a közigazgatásban” témacsoport. Azon belül is szűkebben véve a terület- és településmarketing specifikusságainak vizsgálatával, különös tekintettel a brandépítés illetve a versenyképesség XXI. században megjelenő, újkeletű kihívásainak dimenzióival, azoknak a hazai környezetre is adaptálható elemzésével foglalkozom.

A “Közgazdász Doktoranduszok és Kutatók Téli Konferenciája” keretében megtartandó konferenciaelőadásom alapvetően arra vállalkozik, hogy egy általános jellegű, interdiszciplináris áttekintést nyújtson a helymarketing módszerek és stratégiák jogi és egyéb szabályozásainak világában, különös tekintettel kiemelve ezek közgazdasági vetületeit a mai magyar viszonyok vonatkozásában. A települési szinttől induló, egészen a komplex régiós együttműködések is magában foglaló, meglévő mechanizmusok bemutatása mellett kitérek olyan anomáliákra is amelyek befolyásolhatják a folyamatok előretervezhetőségét, azok kivitelezhetőségét és utólagos értékelését.

Konferenciaelőadásom indítékát egyrészt a jelenleg is folytatott kutatói tevékenységem továbbá szakirányú munkavégzésem okán felgyülemlett empirikus tapasztalatok és a jelenleg is alkalmazott paradigmák gyakorlatban megjelenő, igen szemléletes strukturális dilemmái adták.

Települések a lét határán

Dr. Oláh Izabella

Egyetemi tanársegéd

Szent István Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet

olah.izabella@gtk.szie.hu

A különböző típusú, méretű települések vizsgálata hosszú múltra tekint vissza hazánkban is, melyet nagyban befolyásol a gazdasági, természeti és emberi erőforrások folytonos változása, de a kérdéskör vizsgálata a társadalmi és gazdasági folyamatokra gyakorolt komplex hatása okán sem kerül le a napirendről. Az eddig a témában született vizsgálatok nagyobb része a települések többségét érintő problémahalmazok feltárására irányult. A vizsgálatok tárgyát számos esetben a sérülékeny társadalmi szerkezet, a kedvezőtlen társadalmi és demográfiai folyamatok, az előregedés, elvándorlás, munkanélküliség és kedvezőtlen etnikai folyamatok képezték. Feltárássra kerültek az ok-okozati tényezők mellett a történelmi sajátosságokon alapuló átfogó folyamatok is. Összességében az a kép rajzolódott ki, hogy az alacsony lélekszámú települések a legtöbb tényezőt tekintve – legyen szó népességváltozást, vagy gazdasági folyamatokat leíró tényezőkről - kedvezőtlenebb helyzetben vannak társaiknál, az átlagon aluli értékekkel rendelkeznek. A vizsgálatban összefoglalom a kicsik között is a legkisebb települések főbb jellemzőit.

Zenta város gazdasági fejlődése és urbanizációs változásai a 70-es évektől

Burány Mária Terézia

PhD hallgató, III. évfolyam

Pécsi Tudományegyetem, Közgazdaságtudományi Kar, Regionális Politika és Gazdaságtan
Doktori Iskola

bogancs24@gmail.com

A II. Világháború után lassú gazdasági fejlődés indult a Vajdaság területén. A falusi-
agrártársadalom ekkor kezdett elindulni a városi-iparitársadalom felé. Párhuzamosan ezzel a
fejlődéssel a Vajdaság települései is minőségi változáson mentek át: fokozatosan
urbanizálódtak a falvak. Az ipar és a szolgáltató funkciók növekedtek.

Zenta már az 1910-es nyilvántartások szerint városi ranggal rendelkezett, tehát az 1948-as
népszámlálás szerint már, mint „örökölt” város szerepelt.

Közlekedési-kereskedelmi szempontból a város központi szerepet játszott, mivel a közutak és
vasutak kereszteződése kelet-nyugat és észak-dél felé, valamint a folyami közlekedés is
fejlődött.

Zenta területén több gyár is épült (tejgyár, cukorgyár, kendergyár, dohánygyár), melynek
következtében a környező falvakról, tanyavilágból a lakosság a városba kezdett települni.

A Tito-rendszer pozitív hatása egészen a délszláv háború kezdetéig, Jugoszlávia széteséséig
érezhető volt. Ezután indult el a város gazdasági, ipari hanyatlása, melynek tovagyűrűző
hatása ma is érezhető a városban.

Kesztlőc történeti demográfiai és topológiai elemzése

Nyíró András

PhD Hallgató

Szent István Egyetem, Egyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola

andras.nyiro@gmail.com

Kesztlőc első okleveles említése 1075-ben történt. A faluban azóta folyamatosan volt élet. Adóívek, egyházi összeírások és a KSH adatai alapján, történeti térképekkel és egyéb adatokkal rekonstruáltuk a település közel ezeréves történetének demográfiai változásait. Az Árpád-korban az esztergomi káptalan kis borász faluja volt. Ebben az időben kis körszerkezetű település volt Kesztlőc, az Árpád-kori falvak topológiájának megfelelően védekezésre berendezkedve. A tatárok feldúlták, de az élet újraindult: itt települtek meg az első Pálos szerzetesek 1250 körül. A törökök felégették a falut, és a hódoltság idejében az esztergomi szandzsákhöz tartozó falu a lét határán egyensúlyozott. 1716-ban a szlovák betelepítés új lendületet adott. A szlovák betelepülők új szakmákat, új közösségi kultúrát hoztak a faluba. A település kinőtte az Árpád-korban lakott völgyet, és megindult a falu terjeszkedése nyugati irányba. Az 1800-as évek közepétől az új technológiáknak, népjóléti intézményeknek köszönhetően valóságos népesedésrobbanás zajlott le, a falu elérhette a 2000-es lakosságszámot. A folyamatos növekedés a XX. században is folytatódott, nem törte meg a környékbeli szőlőket kipusztító filoxéra és az I. világháború vérzivatarra sem. A II világháború, a maleknkij robot, a kitelepítés és az iparosítás megállították a falu népességének növekedését. A Kádár-korszakban gazdaságilag ugyan sikeres volt a falu termelőségvetkezete és tapétagyára, de a település népességmegtartó ereje csökkent. Kesztlőc csak az utóbbi években kapott újabb lendületet az Esztergom-Dorog iparvidék agglomerációs településeként.

Közösségi identitás, fejlődési lehetőségek: eltérő válaszok a térben

Gerencsér Ilona

PhD hallgató

Szent István Egyetem

gerencserilona16@gmail.com

Legyen szó városról vagy vidékről, mindenhol fontos célként jelenik meg az emberek életkörülményeinek javítása. Ezt a célt alapvetően befolyásolják a meglévő természeti adottságok, a földrajzi elhelyezkedés, az ember által kialakított gazdasági környezet és az ott élő helyi társadalom, amelyet talán a legmeghatározóbbnak tekinthetünk. Nincs két egyforma település. Felfedezhetünk ugyan hasonlóságokat történelmi múlt, környezeti adottságok vagy gazdasági lehetőségek kihasználása terén, mégsem jelenthetjük ki a teljes azonosságot. Ebből kifolyólag, nem lehet egy mindenki által bejárható utat javasolni/készíteni településeink fejlődéséhez. A települések fejlődési útján haladni lehet, ahol mindenki a saját adottságait és képességeit kiaknázva találják meg majd azt a pontot, ami számára a felemelkedést jelenti. Az „utazás” egyik meghatározó elemeként tekinthetünk a helyi közösségtudatra, valamint az azt koordináló közösségre. Számos olyan magyarországi települést ismerünk, ahol a jól működő közösségek igazán szemléltetik az együttgondolkodásban és az együttműködésben rejlő lehetőségeket és erőt. A tanulmány két település példáján keresztül igyekszik bemutatni a helyi közösségtudat fejlődést előmozdító pozitív hatását.

A vasút és a házasságok kapcsolata a századfordulón, 1870–1920

Kőrös Ákos

PhD hallgató

Szent István Egyetem, Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola

koros.akos@icloud.com

Előadásomban Kiszombor település házasságait fogom vizsgálni a 19. század végén, 20. század elején. Korábbi kutatásaim során már végeztem általános feltárást ebben a periódusban a házasságokkal kapcsolatban és arra a következtetésre jutottam, hogy a gazdasági hatások vizsgálata szempontjából szűkebb témát kell választani.

A 19. századi alföldi falusi lakosságra jellemző, hogy a házasságok területi endogámiája (azaz a vizsgált területen belüli házasságok aránya) növekszik és a települések „bezárkóznak”. Kiszomboron magasabb az exogámia az országos átlagnál a század folyamán, azaz nyitottabb. Az 1880-as években építik meg a mai Szeged–Békéscsaba vasúti vonalat, amely a település mellett halad el. Egy, a lakossági mobilizációt is szolgáló fejlesztés valósult meg egy bezárkózó települést érintve. Kutatásomban arra voltam kíváncsi, hogy ez a fejlesztés milyen hatással van a házasságok térbeli kapcsolataira. Kimutatható-e a vasútvonal hatása úgy, mint ahogy a közutak jelentősége kimutatható?

A vizsgálat ideje az 1870-es évekkel kezdődik, ami bemutatja az akkori állapotokat, a vizsgálat előzményeit. A vasutat az 1880-as években építették, a hatása csak ezután mutatható ki. Az első világháborút követő határváltozások véleményem szerint jelentősen megnehezíti az összehasonlítás folyamatosságát, nehezen kimutatható, hogy az adott hatás pontosan mire vezethető vissza, ezért a kutatást is csak eddig végeztem el.

Előadásom forrásanyaga a kiszombori plébánia házassági anyakönyvei (primer), valamint vasúttörténeti secunder források voltak.

Okos városok okos közlekedése

Tóth Marcell László

PhD hallgató

Széchenyi István Egyetem, Regionális-és Gazdaságtudományi Doktori Iskola

toth.marcell@sze.hu

Ha kezünkbe vesszünk egy smart city témában íródott tanulmányt, akkor a mű elején általában az urbanizáció jelenségének bemutatásával találkozunk. Ez nem véletlen, hiszen 2008-ra elértük azt, hogy a Föld népességének 50%-a már városokban él. Egyes becslések szerint 2050-re, más előrejelzések szerint már 2030-ra eléri ez a szám a 60%-ot. Ráadásul az arányok változásával egyidőben a bolygó népessége is folyamatosan növekszik. Napjainkban körülbelül 3,5 milliárd ember mondhatja magát városlakónak. Így nem véletlen, hogy a kutatókat, szakembereket, és a vállalatokat egyaránt foglalkoztatja ez a téma.

A smart city egy olyan városfejlesztési- és tervezési mód, amely a modern technológiák felhasználásával, és a környezeti fenntarthatóság figyelembe vételével igyekszik kialakítani egy emberek számára élhető várost. Természetesen az okos városok rendszerében igen fontos szerep hárul a közlekedésre is.

Természetesen a városi közlekedésnek számos típusa és számos megközelítési módja van. Az egyik legismertebb smart city modell, a Boyd Cohen nevéhez fűződő „smart city wheel”, azaz okos város kerék a hat pillér közül az egyiknek a közlekedést jelölte meg, melyben kiemelte a környezettudatos megoldások előtérbe helyezését, a multi-modalitás megvalósulását, illetve az integrált IKT megoldások használatát is. Szintén a városi közlekedés okosabbá tételét célozza meg az Európai Bizottság kezdeményezésére megalkotott Sustainable Urban Mobility Plans (azaz Fenntartható Városi Mobilitási Terv) módszertana.

Hogyan épül fel az okos városok közlekedése? Milyen jó példák vannak erre Magyarországon? Ezekre a kérdésekre keresem a választ előadásomban.

A SMART City kezdeményezések megjelenési formáinak hatása az életminőségre

Némediné Kollár Kitti PhD

Adjunktus

Szent István Egyetem, Gazdaság- és
Társadalomtudományi Kar, Regionális
Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet

kollar.kitti@gtk.szie.hu

Káposzta József CSc

egyetemi docens

Szent István Egyetem, Gazdaság- és
Társadalomtudományi Kar, Regionális
Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet

kaposzta.jozsef@gtk.szie.hu

Péli László PhD

Egyetemi docens

Szent István Egyetem, Gazdaság- és
Társadalomtudományi Kar, Regionális
Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet

pe.li.laszlo@gtk.szie.hu

A területfejlesztéssel foglalkozó hazai és nemzetközi szakemberek számos szakmai fórumon is hangsúlyozzák, hogy a városi területek egyre nagyobb mértékben növekednek, így a komplexebbé váló urbanizált (több funkcióval egy helyen rendelkező) területek népessége rohamosan növekszik. A United Nations Population Found adatai alapján 2008-ban elértük, hogy a Föld teljes lakosságának 50%-a, azaz 3,3 milliárd ember városi területeken él, amely az előzetes becslések alapján 2030-ra 5 milliárdra fog emelkedni. A hazai Okos városok alapvető célja, hogy javítsák a városok működésének hatékonyságát és eredményességét. Mindezekon kívül pedig további kardinális szempontként jelenik meg a városlakók életminőségének javítása és az életszínvonal emelése a természeti erőforrások tudatos kezelése és tiszteletben tartása mellett. Magyarországon 2018-ra a Lechner Tudásközpont kidolgozta a SMART City hat alappillérét és a SMART City pontos definícióját, amelyek alapján jelen tanulmány célja a SMART City tényezők megjelenési lehetőségeinek vizsgálata az emberek mindennapi életére. A kutatásban arra keressük a választ, hogyan könnyítik meg az emberek hétköznapijait a jelenleg is már működő SMART kezdeményezések és közvetett módon hogyan járulnak hozzá a fentiekben már említett emberek életminőségének javításához.

Településfejlesztés vs. településhálózat-fejlesztés. A Modern Városok Program vidékfejlesztő hatása

Péli László PhD

Egyetemi docens

Szent István Egyetem, Gazdaság- és
Társadalomtudományi Kar, Regionális
Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet

pe.li.laszlo@gtk.szie.hu

Káposzta József CSc

Egyetemi docens

Szent István Egyetem, Gazdaság- és
Társadalomtudományi Kar, Regionális
Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet

kaposzta.jozsef@gtk.szie.hu

Némediné Kollár Kitti PhD

Adjunktus

Szent István Egyetem, Gazdaság- és
Társadalomtudományi Kar, Regionális
Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet

kollar.kitti@gtk.szie.hu

A napjaink társadalmát uraló kiszélesedett területi különbségek a fejlett és a fejlődő világ legnagyobb kihívását jelentik. A hatalmas mértékű támogatáscsomag és a jól átgondolt(nak vélt) forrásallokáció ellenére az Európai Unióban sem sikerült csökkenteni a területi különbségeket a szegények és gazdagok között, sőt az igen jelentős támogatások ellenére (2014-2020 között az EU 371,4 mrd eurót fordít a területi differenciák oldására) a fennálló szakadék nemhogy szűkülne, hanem folyamatosan és rohamos tempóban növekszik. A világ országainak túlnyomó többsége küzd ezzel a jelenséggel, sajnos kevés sikerrel. Csakúgy, mint ezen országokra, Magyarországra is jellemző ez a területi különbségeket uraló egyre táguló szakadék. A Modern Városok Program egy hatalmas mértékű fejlesztési-támogatáscsomag, melynek során Magyarország Kormánya a megyei jogú városokat támogatja számos területen, ezáltal csökkentve az adott térségben fennálló területi differenciákat. A cél ezáltal, felpezsdíteni ezen városok gazdaságát, hogy azok valós centrumai lehessenek környező térségüknek. Ennélfogva nem pusztán településfejlesztésről beszélhetünk, hiszen ezen vezető települések feladata, hogy megfelelő impulzusokat indukáljanak kezdetben szűkebb, majd tágabb térségükbe, ezáltal bekapcsolva őket a gazdasági életbe.

V. Szekció.

**Digitalizáció: lehetőség és kihívás a
fogyasztók és szervezetek
kommunikációjában**

Automatikus árazás és ármanipuláció vizsgálata egy repülőjegy értékesítő weboldalon

Tóth Barbara

Egyetemi hallgató

Szent István Egyetem, Közgazdaságtudományi, Jogi és Módszertani Intézet

toth.barbara@unitel.hu

Szalay Zsigmond Gábor

Egyetemi docens

Szent István Egyetem, Közgazdaságtudományi, Jogi és Módszertani Intézet

szalay.zsigmond.gabor@gtk.szie.hu

A repülőjegy árak változásáról, manipulációiról sok hiedelem, elmélet terjedt már el. Újra meg újra megjelenik egy-egy cikk az interneten, ami megpróbál rávilágítani, és olykor bizonyítékot találni arra a felvetésre, hogy a repülőjegy árakat bizonyos szempontok alapján dinamikusan manipulálják. A repülőjegyek automatikus árazását vizsgáló kutatásunk során elfogadtuk kiindulási hipotézisnek a fenti állítást, és összegyűjtöttük az automatikus árazást befolyásolható tényezőket a következők szerint.

- Függ az adott viszonylatot keresők számától.
- Függ a keresés helye szerinti ország jövedelmi viszonyaitól.
- Függ a szabad helyek számától.
- Függ a keresések számától.
- Függ az indulásáig visszalevő időtől.
- Függ attól, hogy oda-vissza útra vonatkozik a keresés.
- Függ az együtt utazók számától.

A mai technikai lehetőségek felhasználásával az összes fentebb felsorolt elmélet megállhatja a helyét, ugyanis mindegyik felsorolt pont árazáskori figyelembevétele informatikai szempontból kivitelezhető. Az ármanipuláció azonban valószínűleg ennél sokkal árnyaltabb és bonyolultabb. A repülőgép társaságok minden bizonnyal használnak valamilyen árazó programot. Teljes mértékben automatizálták a különböző járatok árainak alakulását. Ebben többek között az nyújt bizonyosságot, hogy emberi erővel képtelenség ennyi járatot, és ennyi környezeti tényezőt figyelembe venni. Ehhez mindenképpen egy olyan rendszert kellett kifejleszteni, ami bizonyos paraméterek felhasználásával a lehető legjobb árat adja meg egy adott járatra a társaság szempontjából.

A vizsgálat teljes egészében vásárlói oldalról történt, publikusan gyűjthető adatok felhasználásával. A repülőjegy értékesítő oldalról az adatokat egy IMacros nevű lekérdező robot alkalmazásával gyűjtöttük össze.

Fogyasztói árak az interneten

Pásztor Márta Zsuzsanna

Doktorjelölt

Szent István Egyetem, Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola

Pasztor.Marta@gtk.szie.hu

A Digitális Menetrendben megfogalmazott céloknak megfelelően az internetpenetráció és – használat növekedésével az Európai Unió országaiban az online vásárlások is növekedésnek indultak, beleértve a hétköznapi fogyasztási cikkek beszerzését is. Hazánkban is bővül az élelmiszerek, ruházati cikkek és gyógyszerek internetes forgalma, melynek következtében felmerülhet annak gondolata, hogy a hagyományos árfelíráson alapuló statisztikai adatgyűjtésnek alternatívája lehet-e az online üzletekben és piactereken elérhető árak automatikus gyűjtése a hivatalos fogyasztói árindexben történő alkalmazáshoz. Az online áradatgyűjtés módszertanában sok kihívással szembesülnek az alkalmazók, például az adatgyűjtési eljárás és az adattisztítási módszerek kiválasztásában, illetve az online és az offline kettős árazás összehangolásának tekintetében. Az alternatív adatgyűjtési módszerek (online árak, pénztárgépek adatai) vizsgálata a nemzetközi érdeklődés középpontjába került, a statisztikai módszertan megújulása, paradigmaváltása zajlik. Az internetes árak automatikus gyűjtésének és felhasználásának tapasztalatait és korlátait irodalmi adatokon és nemzetközi esettanulmányokon keresztül vizsgálom.

Interneten alapuló üzleti modellek terjedése, különös tekintettel az együttműködő közösségi gazdálkodásra

Buda Gabriella

PhD hallgató

Szent István Egyetem

gabriella_buda@yahoo.com

Hegyesné Görgényi Éva

PhD hallgató

Szent István Egyetem

gorgenyieva@gmail.com

A digitális forradalom hatására a vállalatok számára újabb és újabb lehetőségek alakultak, illetve alakulnak ki folyamatosan. Az Internet terjedésével párhuzamosan meglévő üzleti modellek alakulnak át, illetve teljesen új modellek fejlődnek ki. Tanulmányunkban bemutatjuk az üzleti modellezés elméleti hátterét, főbb összetevőit, valamint az Interneten alapuló üzleti modellek jelenleg ismert strukturális besorolását. Az Internet alapú új üzleti modelleket értékajánlat szempontjából négy kategóriába tudjuk sorolni, mint portál, piactér, e-bolt, vagy közmű, és második dimenzióként az architektúrát lehet figyelembe venni, azaz az értékteremtésben résztvevők hálózatának a leírását. Ennek alapján történhet vállalati értékegyesítés, partnerhálózat működtetés, illetve az elmúlt években a közösségi értékteremtés új távlatokat nyitott meg, egyre inkább terjednek azon típusú új Internetes üzleti modellek, amelyek nemcsak a közösségen belüli információ megosztásra, illetve (újra)értékesítésre építenek, hanem a kihasználatlan kapacitások (tárgyi eszközök, pénz, idő, tudás) megosztására. Tanulmányunkban bemutatjuk a közösségi gazdálkodás különböző szintjeit (mind a megosztásra, mind az újraelosztásra, mind az értékesítésre vonatkozóan), különös tekintettel a magánszemélyek közötti tranzakciókra, illetve beillesztjük őket a már meglévő Internetes üzleti modelleket bemutató strukturális táblába, és javaslatot teszünk annak kiterjesztésére.

A CRM rendszerek szerepe a vevőkapcsolatok stratégiai kezelésében, vevőszegmentációs döntésekben

Görcsi Gergely

PhD hallgató

Szent István Egyetem, Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola

Gorcsi.Gergely@nisz.hu

Barta Gergő

PhD hallgató

Szent István Egyetem, Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola

gergbrt@gmail.com

Kutatásunkban a CRM (Customer Relationship Management) rendszerek szerepét vizsgáljuk a vevőkapcsolatok stratégiai kezelése és a vevőszegmentációs döntések szempontjából. Hazai és nemzetközi szakirodalomra támaszkodva elemezzük a vevőkapcsolatok jelentőségét a vállalkozások életében. Ahogy a tranzakció alapú marketinget egyre inkább felváltja a kapcsolati alapú marketing, megjelennek az egyénekre szabott marketingmódszerek és jellemző a funkcionális szervezetek folyamat alapúvá válása, úgy értékelődik fel a CRM megoldások szerepe. Az információtechnológia fejlődése lehetővé teszi, hogy a vállalkozások napi működésük során keletkező adataikat strukturáltan rögzíteni tudják, az így létrejövő adattömeget pedig alkalmassá tegyék az üzleti célú felhasználásra. Tanulmányunkban áttekintjük a CRM rendszerek jellemző funkcionálisitását, tekintettel arra, hogy ezek a vállalati sajátosságoknak megfelelően akár jelentősen is eltérőek lehetnek. Szakirodalomkutatás segítségével feltárjuk a CRM rendszerek bevezetésének kulcskritériumait és a bevezetés folyamatát. Kutatásunk eredménye, hogy a vevőkapcsolatok kezelésének és a vevőszegmentációnak kiterjedt elméleti háttérét és az aktuális informatikai lehetőségeket, trendeket összefüggéseiben vizsgálja, az ismereteket szintetizálja. Meghatározzuk továbbá azokat az alapelveket is, amelyeket az IT rendszerek bevezetésekor célszerű követni. Következtetésünk szerint a megfelelő minőségű informatikai támogatás biztosításával a versenyképesség javítását eredményezi a CRM hatékony igazgatása, illetve a piac mélyreható elemzése, megismerése.

A gamifikáció hatása a fogyasztói döntés folyamatára

Pacsi Diána

PhD hallgató

Szent István Egyetem

pacsi.diana1@gmail.com

Az internet korában a világ nyitottabbá vált, a fogyasztókkal való kommunikáció napról napra egyszerűbbé válik. A hirdetések relatív olcsóbbak és mérhetőbbek, mint korábban. Ráadásul a Social media megjelenése óta a marketing a legkisebb szereplők számára is elérhetővé vált. A Big Data-nak köszönhetően a vállalatok szinte minden lépését ismerik a fogyasztónak, így célzott, személyre szóló üzenetekkel érhetik el őket a fogyasztói döntés folyamatának minden szakaszában.

De a változás nem csak pozitív dolgokat hozott magával. Pont az olcsó reklámköltségek miatt a hirdetési piac telített lett. Egy fogyasztóra naponta akár több száz vállalat is vadászik, és az online és offline térben reklámok százaival bombázzák. Hiába a personalizált tartalom, nehéz kitűnni egy vállalatnak a reklámdömpingben. De a fogyasztónak sincs egyszerű dolga. A végső vásárlói döntés is nehezebbé vált. Láthatjuk a paradoxont, hogy hiába áll minden információ a fogyasztók rendelkezésére, a rendelkezésre álló idő korlátozott. A fogyasztó racionalitása elvesztette a meghatározó szerepét, s ezzel párhuzamosan a racionalitást egyéb befolyásoló hatások váltották fel. Ezek az egyéb faktorok befolyásolják a magatartásunkat és a racionalitás helyett az intuitív gondolkodás kerül előtérbe. Vizsgálom, hogyan befolyásolja az interaktivitás a döntési folyamatot. Kutatom, mi történik a gamifikált marketing kampányok során, valamint hogy a játékosított tartalmak milyen hatást gyakorolnak a fogyasztók döntéseire. Bemutatom a magyar gamifikációs trendeket és a magyar játékosítás piacát. Tanulmány eredményeképp megérthetjük, hogy az interaktivitás egy hatékony eszköz a vállalkozások kezében. A pozitív élmények segítenek kitűnni a tömegből és kialakítani a bizalmat a fogyasztó és a vállalat között. A tanulmány empirikus adatokra támaszkodik. Nem célja a fogyasztói magatartás mélyebb kutatása. Legfontosabb célja, hogy megértesse milyen szerepet kaphatnak a játékok a marketingben.

Filmes merchandising és annak hatása a fogyasztói magatartásra

Horváth Ádám

Egyetemi tanársegéd

horvath.adam.benedek@gtk.szie.hu

Gyenge Balázs

Egyetemi docens

Szent István Egyetem

gyenge.balazs.mark@gtk.szie.hu

A hétköznapi életben egyre gyakrabban találkozhatunk azzal a jelenséggel, hogy a mozitermekben megismert filmek márkái, audiovizuális elemei és az egyéb hozzájuk köthető termékek a boltok polcraíról köszönnek vissza ránk. Ezt a jelenséget nevezhetjük merchandising-nak, vagyis arculátávitelnek, amikor különböző termékeket és szolgáltatásokat kötnek össze eseményekkel, jelen esetben a filmek megjelenésével.

A tanulmány célja, hogy feltárja a filmekhez köthető merchandising főbb jellemzőit; a különböző filmek esetében felhasznált arculati elemeket és azok megjelenési formáit, kialakulásuk előzményeit. Emellett vizsgálja a merchandising helyét a többi – filmek népszerűsítésére használt – eszköz között; illetve azokat a csatornákat, amelyeken keresztül eljut a fogyasztókhoz; valamint az ő nézeteikben bekövetkezett esetleges változásokat az évek alatt.

Mindeközben a tanulmány választ keres arra is, hogy melyek lehetnek azok a kritériumok, amelyeknek egyáltalán meg kell a filmnek felelnie, hogy élhessen a merchandising eszközzel; milyen különbségek fedezhetők fel a különálló címek és a már bejáratott filmsorozatok márkái között; illetve a film teljes életgörbéjének tükrében melyik szakaszban kerül erre a legnagyobb hangsúly.

A vállalati informatikai rendszerek, mint a szervezeti kommunikáció csatornái

Óri Viktória

Egyetemi hallgató

Szent István Egyetem, Gazdaság és Társadalomtudományi Kar

vori1972@gmail.com

Tanulmányomban a vállalati kommunikáció területei közül a belső kommunikáció, ezen belül is a vállalatirányítási rendszerekben bonyolított információ átadási folyamatok jelentőségével, természetével és fejlesztési lehetőségeivel foglalkozom, kiemelve a szervezetek hatékony működtetésében játszott fontosságát.

A téma elméleti megalapozása során először a vállalati kommunikáció megnyilvánulási formáit, színtereit, eszközeit és szereplőit vizsgálom, a későbbiekben rávilágítva a vállalati működéshez köthető információ típusok és a szervezet (egyéniekhez hasonló) szükségletei között fennálló kapcsolatra. A munkahelyi csoportok és a jelenleg használatos vállalati információs rendszerek legfontosabb jellemzőinek részletezése után fejtem ki azt a nézetemet, miszerint a termelési folyamatok tökéletesítéséhez alkalmazott legfontosabb Lean módszerek a kommunikációs folyamatok elemzésében és fejlesztésében is eredményesen alkalmazhatóak.

Az elméleti részben megfogalmazott állításaim igazolására egy magyar családi tulajdonban lévő nagyvállalatnál (77 Elektronika Kft.) végeztem kutatást. Ennek során sikerült igazolni, hogy a rendszereket használók kommunikációs szokásai, illetve egyéni preferenciái (pl. a személyes kommunikáció feltétel nélküli elsődlegessége) nagyban hozzájárulnak a rendszerekben felmerülő (ideiglenes) információhiányok létrejöttéhez, valamint hogy ezek az információhiányok a vállalati folyamatokat nem megfelelő irányban változtatják meg (egyéni megoldások alkalmazása a közös, szabályozott eljárások helyett).

A tanulmány befejezéseként gyakorlati javaslatokat fogalmaztam meg a 77 Elektronika Kft. vezetősége számára a vállalati informatikai rendszerekben zajló kommunikációs folyamatok hatékonyságának javítására vonatkozóan.

A szervezeti belső kommunikációs rendszerekben alkalmazott kommunikációs eszközök és csatornák

Gáspár Sándor

Vezetés és Szervezés MA hallgató

Szent István Egyetem

gasparsandor@hotmail.com

A 21. században a modern online kommunikációs eszközökön-csatornákon megvalósuló kommunikáció a legtöbb ember számára természetessé, a mindennapjaik részévé vált. Mivel az emberek nagyon gyors ütemben jutnak olyan eszközökhöz és platformokhoz, amelyekkel akárhol tartózkodjanak a világban, képessé válnak hatékonyan és gyorsan üzeneteket és információt küldeni egymásnak, ezért a világ „összeszűkült” és a kommunikációs lehetőségek száma megsokszorozódott. A szervezetek gyorsan kihasználták a lehetőségeket az új rendszerben és ma már üzleti vállalkozások tömkelege épül közösségi oldalakra és chat alkalmazásokra.

Az üzleti és a hétköznapi kommunikáció mára teljesen átalakult, míg a szervezetek belső kommunikációja nem változott ebben az ütemben. Az okostelefonok és az internet demokratizálódásával illetve óriási mértékű növekedésével a munkavállalók illetve alkalmazottak a munkahelyen is képessé válnak a hatékony és gyors kommunikációra a munkavállaló irányítása és infrastruktúrája nélkül is.

Fontos megismerni a vezetők véleményét és azt, hogy ők hogyan látják és mennyire ismerik a szervezetükben megvalósuló belső kommunikációt illetve hogy a vertikális kommunikáció esetében mi a szervezet elvárása, alkalmazkodik-e a modern kommunikációs irányvonalakhoz, ismerik-e a szervezetekben a munkatársak között megvalósuló laterális-horizontális kommunikáció során használt eszközöket és csatornákat. A másik aspektusból pedig a munkavállalók véleménye is fontos hogy ők mit gondolnak a már meglévő belső kommunikációs rendszerről és mi a véleményük a modern platformokról eszközökről és csatornákról.

VI. Szekció.
**Fenntarthatóság a mezőgazdaságban,
iparban és otthonainkban**

A fenntarthatóságot segítő innovációk támogatása menedzsment tanácsadással

Tóth Judit

Phd hallgató

Szent István Egyetem, Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola

Csapó Ildikó

Phd hallgató

Szent István Egyetem, Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola

csapo.ildiko40@gmail.com

Az emberiség jövőjének legfontosabb alap pillérje a jólét megteremtése mellett az egészséges környezet biztosítása. A gyorsan változó társadalmi és gazdasági környezet által generált problémák felismerése és kezelése fontos kérdése napjainknak. A szociális-, környezeti- és gazdasági problémák közötti kapcsolatok feltárása és megismerése megfelelő alapot képez a fenntarthatóságot segítő win-win eredmények elérésére és innovációk integrálására a vállalatok életében. Az innováció a gazdasági fejlődés és haladás legfontosabb motorja, a gazdasági fejlődés kulcsa. Jelen tanulmány a fenntarthatóságot segítő innovációk bemutatásával és a tudás átadás során a menedzsment tanácsadás szerepével foglalkozik. A vállalatoknak törekedni kell a gyors alkalmazkodásra, s amelyek képesek erre, azok hosszú távon fenntartható előnyre tesznek szert a többiekkel szemben. A vállalatok gyors reagálása a gyorsan változó üzleti környezet által generált gazdasági hatásokra a versenyképesség forrása. Az innováció nemcsak a kutatás-fejlesztés területén nyilvánul meg, hanem a vállalatok által alkalmazott üzleti modellek területén egyaránt, amelyek kidolgozásához és bevezetéshez tudnak megfelelő szakmai segítséget nyújtani az üzleti tanácsadással foglalkozó vállalatok. Tanulmányunk első része az innovációk jelentőségével és típusaival foglalkozik, majd empirikus kutatási eredmények vizsgálatán keresztül bemutatjuk, hogy a vállalatok mely területen vesznek igénybe szakértői segítséget.

A körkörös gazdasági modellek bemutatása és a megosztáson alapuló gazdasági rendszerek preferencia vizsgálata

Szabó Barbara Katalin

Hallgató

Szent István Egyetem

barbaraaszabo95@gmail.com

Jelen tanulmány fókuszra egy környezettudatosabb, környezetkímélőbb, energiahatékonyabb gazdaság létrehozásának lehetőségeire irányul. Az erőforrások hatékony felhasználásának egyik leginnovatívabb formája a megosztáson alapuló gazdasági (Sharing Economy) felfogás, mely nagyban hozzájárul a körkörös gazdaság (Circular Economy) alapelveihez. A szakirodalmi feldolgozás ezen újszerű gazdasági paradigmák elméleti hátterét mutatja be. A gyakorlati kutatás azt vizsgálja, hogy a magyar emberek fogyasztói szokásai milyen mértékben terelhetők el a fenntarthatóbb irányokba. Az előzetes eredmények alapján megfigyelhető, hogy a fogyasztók tudatosnak tűnő döntései nem feltétlenül környezeti megfontolásból történnek. Arra a következtetésre juthatunk, hogy a megosztáson alapuló gazdaságnak van jövője Magyarországon, azonban erre még nem teljesen nyitott a társadalom. A jövőben érdemes lehet több termékcsoporthoz, szektorhoz kibővíteni a kutatást. Angliában és Hollandiában például a mezőgazdaságban is alkalmaznak hasonló üzleti modelleket.

Nehézfém eltávolítási rendszerek körkörös gazdasági elemzése

Czikkely Márton

Egyetemi tanársegéd, doktorjelölt

Szent István Egyetem GTK, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet

czikkely.marton@gtk.szie.hu

A nehézfém eltávolító rendszereket víztisztítási eljárások során szokták alkalmazni, az ivóvíz nehézfém tartalmának mérséklésére, csökkentésére. A nehézfémek egy része kis mennyiségben esszenciális elemként viselkedik az emberi szervezetben, nagyobb részük azonban (magas koncentrációban) már humán egészségügyi problémákat okozhat. A tanulmányomban bemutatásra kerülő nehézfém eltávolítási rendszer egy új eljárás, melyet doktori kutatásom során fejlesztettem ki. A technika lényege, hogy csiperkegomba komposztokat alkalmazva, egy rázatásos módszerrel a nehézfém mennyiség a gombakomposzt felületén adszorbeálódik. A technika alkalmazhatósága laboratóriumi körülmények között bizonyított, melyet analitikai kémiai kontroll mérésekkel is alátámasztottam. Azonban, mint minden mezőgazdasági vagy ipari rendszernek, így ezen új technikának is fontos a gazdasági szempontú jellemzése, értékelése. Erre a célra a körkörös gazdasági érték számítását (CEV) választottam, mivel a folyamat körkörösíthetősége kulcskérdés a későbbi üzemi körülmények közötti megvalósíthatóság szempontjából.

A doktori kutatásomban kifejlesztett új nehézfém eltávolítási technológiát (CEV_{Scen}) hasonlítottam össze a jelenleg általánosan alkalmazott vegyszeres kémiai nehézfém eltávolítási módszerrel (ez utóbbit tekinthetjük CEV_{BAU} -nak). A szakirodalomban rendelkezésre álló $CEV\%$ értékeket módosítottam mind a BAU, mind az új módszer esetében is, melyeket $CEV\%_{Scen(mod)}$ és $CEV\%_{BAU(mod)}$ -ként jelöltem. Erre azért volt szükség, mert a kutatás jelen fázisát követően fog a gyakorlatban történő pontos műszaki technológiai kialakításra sor kerülni (üzemi körülmények között). A módosított $CEV\%$ értékek a nyersanyagáramokra vonatkoztatva kerültek meghatározásra, és már ezzel az eredménnyel is összehasonlíthatóvá válik a BAU és a Scen technológia körkörös gazdasági értéke.

Mezőgazdasági változások Vajdaság magyarlakta területein

Szombathy Zoltán

Phd hallgató

Pécsi Tudományegyetem, Közgazdaság Tudományi Kar Regionális Politika És Gazdaságtan
Doktori Iskola

zoltan.szombathy@gmail.com

Előadásom Vajdaság magyarlakta régióinak mezőgazdasági helyzetét, illetve annak az elmúlt évtizedekben bekövetkezett változásait mutatja be. Vizsgálatomba olyan nagy magyar nemzetiségi részarányú rendelkező járások kerültek be, mint Topolya, Szabadka, Kanizsa, Kishegyes és Zenta. A rendelkezésre álló statisztikai anyagok alapján a termésátlagokat és hozamokat a járások szintjén lehet jól mérni. Munkámban kronológiai szempontból tanulmányozom a hozamok változásait, láthatóvá téve a járásokon belüli különbségeket, és azok változásait az elmúlt évtizedekben. Az időintervallum, amelyet a tanulmány felölel, az 1970-es évektől egészen napjainkig tart, vagyis így láthatók a gazdasági folyamatok Jugoszlávia hajdani stabil gazdasági időszakától kezdve, a kilencvenes évek háborús időszakán át egészen a közelmúltban létrejött mezőgazdasági magánbirtokok korszakáig. A munkában a szántóföldi növénytermelés mellett külön fejezet foglalkozik az adott járások állatállományának változásaival, amely ágazat nagy hatással volt a helyi népesség életére. Foglalkozom még az üzemi szintű különbségekkel is: úgy vélem, hogy az egyéni gazdálkodók és az állami gazdaságok hozamai közti különbségekkel mélyebb bepillantást kaphatunk a térség mezőgazdaságának működéséről.

A termőföldek piaci ára és kataszteri tiszta jövedelme közötti összefüggés regionális különbségei

Sóreg Ádám Pál

PhD hallgató

Szent István Egyetem, Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola

adam.soereg@gmail.com

Jelen tanulmány primer kutatásban gyűjtött, országosan reprezentatív minta alapján vizsgálja a szántó művelési ágú termőföld ingatlanok egy hektárra számított fajlagos adásvételi értéke és a kataszteri tiszta jövedelem közötti összefüggést, továbbá e kapcsolat szorosságában fellépő regionális eltéréseket valamint ennek feltétezett okait. A magyarországi szántóföldek egyik fontos, piaci szereplők által kiemelten figyelembe vett jellemzője a közhiteles ingatlan-nyilvántartásban is szerepeltetett kataszteri tiszta jövedelem, mely az 1850-1910 közötti időszak ökológiai, közgazdasági, demográfiai és mezőgazdasági technológiai viszonyait figyelembe véve került meghatározásra. Ezen „jövedelmet” minden egyes külterületi ingatlan vonatkozásában a mai napig a kor pénznemében, aranykoronában tartják nyilván. Az aranykorona rendszer kialakulása óta eltelt 100-150 évben számításhoz alapul vett inputok jelentősen változtak, továbbá a mezőgazdasági termelés technológiája óriási fejlődésen ment keresztül, mely alapján joggal feltételezhetnénk, hogy egy-egy ingatlan aranykoronában kifejezett kataszteri tiszta jövedelme napjainkban már nem, vagy legfeljebb igen csekély módon áll összefüggésben a földterület tényleges piaci értékével. Utóbbi hipotézisünk azonban csak néhány dunántúli megyében igazolható, ahol a szántóföldek ára és az aranykorona érték között nem mutatható ki statisztikailag szignifikáns kapcsolat. Az ország középső és keleti részén az aranykorona máig számottevő hatást gyakorol egy-egy tábla piaci értékére, mivel ezekben a régiókban a mai napig meghatározóak maradtak az aranykoronánkénti búza kg-ban „denominált” bérleti szerződések, melyek elterjedtsége okán a magasabb aranykoronával rendelkező földek tulajdonosa számára nagyobb összegű bérleti díj kialakulása válik lehetővé. Figyelembe véve a mezőgazdaságban jelenleg is zajló generációváltás lassú ütemét, az érintett régiókban további hosszú évtizedeken át meghatározó maradhat az aranykorona, mint értékmérő tényező.

Az éghajlatváltozás területi hatásainak vizsgálata Magyarországon a Nemzeti Alkalmazkodási és Térinformatikai Rendszer adatai tükrében

Erdélyi Dániel

PhD hallgató, I. évfolyam

SZIE-GTK, Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola

erdelyiphd@gmail.com

Orbán Zsolt

PhD hallgató, I. évfolyam

SZIE-GTK, Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola

orbansadam@gmail.com

Az éghajlatváltozás negatív hatásaira való felkészülés egyik legfontosabb eleme a klímaváltozáshoz köthető adatok, információk gyűjtése, valamint azok felhasználásával prognózisok felállítása. A klímaváltozás stratégiai keretrendszerének alapkövét jelentő Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia által életre hívott Nemzeti Alkalmazkodási és Térinformatikai Rendszer feladata a klímaadatok gyűjtése, rendszerezése és térképi megjelenítése, mely elengedhetetlen a helyi, térségi és országos szintű tervezés, és döntéshozás megalapozásához. Jelen cikk ezen rendszer által tárolt adatokat, térképeket mutatja be és elemzi azzal a céllal, hogy meghatározza az éghajlatváltozás negatív hatásai által leginkább veszélyeztetett magyarországi térségeket, feltárja ezek tényezőit, ok-okozati összefüggéseit. A vizsgálat eredményei kiemelkedően fontosak a hazai klímaváltozás elleni küzdelem területi fókuszainak meghatározásához, a forráselosztás és felhasználás hatékonyabbá tételéhez.

Az üvegházhatású gázkibocsátás és a megújuló energiaforrások vizsgálata az EU-28 országokban

D. Németh Zsuzsanna

PhD hallgató

Szent István Egyetem Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola

d.nemeth.zs@gmail.com

Székely László

Egyetemi docens

Szent István Egyetem Gépészmérnöki Kar Környezetipari Rendszerek Intézet

szekely.laszlo@gek.szie.hu

A Föld hőmérsékletének globális megváltozása mára bizonyított. Az ipari tevékenységek fejlődésén túlmenően az emberi tevékenységek változatossága és intenzitásuk növekedése maga után vonta az üvegházhatású gázok jelentős növekedését, mely a klímaváltozás első számú okaként ismert.

A globális felmelegedéshez nagyban hozzájáruló, az emberi tevékenység hatására légkörbe kerülő üvegházhatású gázok – különösen a szén-dioxid – koncentrációjának folyamatos növekedése a lakosság növekvő energiaigényével is kapcsolatban áll. Az energiaigény növekedésével párhuzamosan – a környezet fenntarthatósága, valamint az energiahatékonyság szempontjainak figyelembe vétele mellett – mind a megújuló energiák mind a hagyományos energiák felhasználásának egyidejű növekedése várható. Az összes energiafelhasználáson belül azonban a megújuló energiák arányának növekedésével lehetőség nyílik az üvegházhatású gázkibocsátás csökkentésére is.

A tanulmány a fenti irányvonal mentén elindulva a megújuló energiaforrások kapcsolatát vizsgálja az üvegházhatású gázkibocsátással, az Európai Unióban.

A 2004-2015-ig tartó időszak vizsgálata során, az EU-28 tagállamára vonatkozó statisztikai adatsorok klaszteranalízissel kerültek elemzésre.

Lehetőségek a mezőgazdasági üzemek üvegházhatású gázok kibocsátás csökkentésében

Szlovák Sándor

PhD hallgató

Szent István Egyetem, Gazdálkodás és Szervezéstudományi Doktori Iskola

sanyi717@freemail.hu

A földi életet az üvegházhatás teszi lehetővé. Egy kényes egyensúly alakult ki az idők folyamán, amely könnyen megbomlott a földtörténeti múltban, amit az éghajlat drasztikus megváltozása és az élővilág átalakulása követett. Az ipari forradalom kezdetétől azonban folyamatosan emelkedik az egyik legfontosabb felmelegedést okozó gáz, a széndioxid légköri koncentrációja. A 280 ppm szintről napjainkban meghaladja a 400 ppm értéket. Ha így folytatódik, pozitív visszacsatolások kerülnek túlsúlyba. Az üvegházhatású gázok (CO₂, CH₄, N₂O stb.) kibocsátása korunk egyik legjelentősebb externáliája, amelynek káros hatása a szennyezéshez képest időben később jelentkezik. Az Országos Meteorológiai Szolgálat Üvegházgáz-nyilvántartási Osztályán végzett számítások szerint Magyarországon a mezőgazdaság 12,5%-os részesedéssel bír az ÜHG kibocsátásában. Ebben a szektorban csak a növénytermesztésből és az állattenyésztésből származó metán és dinitrogén-oxid kibocsátást számolják el. Ha az energiafelhasználást is figyelembe vesszük, akkor jóval magasabb az érték. Magyarországon a mezőgazdaság a metánkibocsátás 31, a dinitrogén-oxid a kibocsátás 85%-áért felel. A mezőgazdaság ÜHG kibocsátásához egyrészt a műtrágya felhasználásból adódó dinitrogén-oxid járul hozzá, másrészt fontos szerepet játszik a szarvasmarha, a sertés és a juh állomány metán emissziója is. Az üzemszintű ÜHG csökkentésben kétféle és egymást kiegészíthető út adódik. Az egyik a dinitrogén-oxid és a metán kibocsátás mérséklése, a másik a megújuló energiát biztosító technológiák alkalmazása. A hatékonyabb tápanyaggazdálkodási módszerek a nitrogén tartalmú műtrágyák esetén a mennyiségre, az időzítésre és a kijuttatás módjára helyezik a hangsúlyt. A kérődzők, azon belül a szarvasmarhák takarmányozásánál jelentős ÜHG csökkentési lehetőségek vannak. A megújuló energiaforrások, ezen belül a szél-, a nap- és a geotermikus energia alkalmazása a mezőgazdaságban hatékonyan járulhat hozzá az emisszió csökkentéséhez.

A környezettudatosság jelenlétének vizsgálata a fiatal generáció esetében a közösségi médiák segítségével

Szeberényi András

PhD hallgató

Szent István Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet

andras.szeberenyi@gmail.com

A modernkori technológiai fejlődés egyik következménye, hogy az internet, az online tér, és az ehhez tartozó internetes felhasználói „okos” eszközök egyre inkább szerepet kapnak az emberek életében. A könyvek használatának és olvasásának háttérbe szorulásával a fiatal generáció jelentős része már inkább az internetet használja információszerezésre vagy idejének jelentős részét valamelyik közösségi média felületen, internetes csevegőben tölti el. Mindazonáltal nem szabad megfeledkeznünk a bolygónk védelméről sem, amely esetében leginkább a környezeti hatások kapnak nagyobb hangsúlyt. Hétköznapi emberek lévén ebben úgy tudunk segíteni, ha odafigyelünk a környezetünkre és a lehetőségek szerint a fosszilis energiák használatát fokozatosan felváltja a megújuló energiaforrások használata. Ezt a két jelentős területet összekapcsolva, egy olyan tanulmány alakítható ki, amelynek keretein belül megvizsgálható, hogy az online kommunikációs eszközök segítségével, hogyan lehet fokozni a fiatal generáció, mint például általános-, középiskolás diákok vagy akár egyetemista hallgatók esetében a környezettudatosság fontosságát. A különböző korcsoportok eredményeit összehasonlítva megállapíthatóvá válik, hogy mely területeken szükséges változtatásokat tenni annak érdekében, hogy a környezettudatosság vagy a megújuló energiaforrások használata még nagyobb szerepet kapjon az életükben.

Klímával történő kiegészítő fűtés ökonómiai vizsgálata napenergiával történő áramellátás esetén, gázfűtés kiváltására

Dr. Bunkóczi László

Adjunktus

SZIE GTK KJMI AIT

Bunkoczi.Laszlo@gtk.szie.hu

Az utóbbi években egyre inkább csökkenő áramfelhasználás, olcsóbbá váló és terjedő napelemes rendszerek, valamint a légkondicionálás hasonló elterjedése kapcsán merül fel a gondolat, hogy az esetlegesen megmaradó és megtermelődő áramtöbbletet a szokásos hűtés helyett fűtésre használjuk fel, hisz a klímákkal egyre jobb hatékonysággal lehet fűteni is. Már a 2005/2006-os évek fordulóján is reklámoztak klímákat úgy, hogy olcsóbb velük a fűtés, mint gázzal, ami bizonyos esetekben igaz is lehet, de nagy általánosságban, még az azóta eltelt 11 évben sem terjedt el a légkondicionálókkal történő fűtés, aminek egzakt oka csak annyi, hogy akkor minden fűtendő helységbe kéne egy beltéri egység, azaz a befektetendő összeg több milliós is lehet. Tovább árnyalja a képet a karbantartás, ami nem biztos, hogy egy gázkazánéval versenyezhet. A levezetésben elég széles paraméter spektrumban (kiváltható gáz m^3 , SCOP, napelemek eltérése a Déli iránytól) került kiszámításra éves viszonylatban a megtakarított összeg, valamint egy megtérülési %.

Fenntartható fejlődés iskolai környezetben

Kovács Enikő

Doktorandusz

Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar, Vállalkozáselmélet és Gyakorlat Doktori Iskola

kovacseniko2014@gmail.com

A környezetszennyezés napjaink egyik legfenyegetőbb és mielőbbi megoldást kívánó problémája, amellyel kapcsolatban nyilvánvalóvá vált, hogy a határokon átnyúló szennyezésekkel az egyes államok önmagukban nem képesek megküzdeni. A gazdasági fejlődés és a környezet állapota között szoros kapcsolat áll fenn, ezért a gazdaságpolitikát és a környezetpolitikát nem lehet egymástól külön kezelni. Megváltozott, átalakult a környezeti és emberi viszonyrendszerünk, és ez az átalakulás kikényszerítette a környezetvédelem fejlődését. Azonban a környezetvédelem fejlődése, a fenntartható fejlődésért való tettek begyűrzése mindennapjainkba nem egyértelmű, sőt a következő generációk erre való tudatos nevelése kezdetleges és igen hiányos.

A zöld gazdaság szó hallatán számos fogalmi meghatározás juthat eszébe az embereknek, mindemellett több területen használatos, ezért úgy gondolom, hogy elsősorban a zöld gazdaság pontos fogalmi definíciójának bemutatása az elsődleges feladatom.

A gazdasági válság, az egyre jelentősebb mértékben befolyásoló globális környezetvédelmi problémák feloldására gyakran megoldásként emlegetik a zöld gazdaságot, mint egyfajta gazdaságélénkítő és munkahelyteremtő erőt. Környezettudósok foglalkoznak azon kérdéskörökkel, amelyek összefüggésbe hozhatók a zöld gazdasággal, ilyenek például a fenntartható fejlődés, a gazdaság zöldítése, zöld adórendszer, fenntartható fogyasztás és a felsorolás a végtelenségig folytatható lenne annak érdekében, hogy megóvjuk környezetünket és magunkat, az emberiséget. A fenntartható fejlődés megértésével és gondolatával érdemes megismertetni a gyerekeket akár óvodás korban is. Ennek elmélyítése folytatható az alap, közép és felsőoktatási intézményekben. Úgy gondolom, hogy a pedagógusnak nemcsak oktatnia szükséges a diákokat, hanem nevelnie is és e két tényezőt nem szabad kizárólag önállóan kezelni vagy választani a két alternatíva közül.

Tanulmányomban ezt a problémakört szeretném feltárni, erre keresek és javaslok megoldásokat.

VII. Szekció.

Pénzügyi aktualitások a bankrendszer, a vállalkozások, a háztartások és az állam szemszögéből

Közművállalatok helyzete

Dr. Hegedűs Szilárd

Adjunktus

BGE PSZK

hegedus.szilard@uni-bge.hu

Urbanics Roxána

Gazdasági tanár

BGE PSZK

Molnár Petronella

PhD Hallgató, kutató

SZIE, NKE

Az önkormányzati cégek tevékenységének értékelése, elemzése fontos feladat, mivel tevékenysége során közvagyonnal gazdálkodik, illetve az állam gazdasági funkcióinak egyes elemét, elemeit látja el. A teljesítmények értékelésének kiinduló pontja sokrétű célrendszer mentén határozódik meg. Ezek a célok a gazdálkodás megfelelőségét, az elképzelt stratégia megvalósulását, vagy az éves tevékenység értékelését helyezi fókuszba. Az önkormányzat gazdálkodásának elemzése egyfelől operatív, másrészt makroszinten is fontos feladat, mivel az önkormányzati alrendszer meghatározza az államháztartási hiány alakulását, illetve a működésben, és a fejlesztési tevékenységben megjelenő kockázatokat, különösen a vagyoni, pénzügyi kockázatokat.

A tanulmány a hazai önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok pénzügyi helyzetét vizsgálja 2013-2016 között. A vállalkozások a hulladékgyűjtés, ingatlanvagyongazdálkodás, távhőszolgáltatás és víziközmű ágazatban tevékenykednek. Az ágazatok jelentős részét érintette a rezsicsökkentés állami árszabályozása, amely a vállalkozások jövedelmi helyzetét befolyásolta. A cikkben arra keressük a választ, hogy milyen hatást gyakorolt az intézkedés a vállalatok gazdálkodására, figyelembe véve a költséggyűjtésüket, árbevételük és operatív eredményük kialakulását, ezen kívül a likviditást, és tőkeszerkezet alakulását is górcső alá vesszük.

A működési kockázatkezelés jövője a bankszektorban

Kozma Norbert

Senior működési kockázatellenőrzési munkatárs

MKB Bank Zrt.

norbert.kozma@gmail.com

Bekövetkezett extrém káresemények, szabályozói elvárások, a kockázatok alaposabb ismerete... ezen tényezők jelentősen motiválták a pénzügyi szektor szereplőit arra, hogy a 2007 környékén kialakítsák a saját működési kockázati keretrendszerüket és – a korábban már jól ismert és kezelt – hitelezési és piaci kockázatok mellett elmélyültebben elemezzék és csökkentsék a működésben rejlő hiányosságait.

Tíz év elteltével jelentősen megváltozott a működési kockázatkezelés megítélése a pénzügyi szektorban: az implementált kockázatifeltáró módszertanok mellett továbbra is bekövetkeznek nagy összegű veszteségesemények; a bevezetett – már-már rutinszerűvé vált – keretrendszer nem feltétlenül mélyítette el a kockázattudatos működést. Erre adott választ 2017 év végén a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság: bejelentette a működési kockázatkezelési szabályozás egyszerűsítését. A pénzügyi piaci szereplők megítélése meglehetősen sokszínű: egyesek a szakterület elsoványodását, mások a kockázatok kontrolljának csökkenését vizionálják. Vannak olyan vélemények is, amelyek a szabályozás technikai változása mellett a gyakorlati kockázatkezelési tevékenység változatlan jövőben működését feltételezik.

A fentiek alapján mi lesz a banki működési kockázatkezelés jövője? Egy 10 éve működő, banki tevékenységbe szervesen beépült funkció megszűnésétől – véleményem szerint – nem kell tartani. A szabályozás megváltozása viszont lehetőséget ad a tevékenység új alapokra helyezésére és a működési kockázatkezelési tevékenység hatékonyságának javítására. Elemzésem során a – a külső és belső környezet, valamint a szabályozás változására adott - potenciális válaszlehetőségeket és az ebből levezethető stratégiai lépéseket vizsgálom.

A szerző az MKB Bank Zrt. kockázatellenőrzési munkatársa, jelentkezését a 2017/2018-as tanév tavaszi félévében kívánja benyújtani a Szent István Egyetem Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskolájába

A joggal való visszaélés elmélete és gyakorlata az adózásban

dr. Kávássy Tamás,

Doktorandusz

NKE KDI

kavassyt@gmail.com

Neszveda Gábor

Egyetemi tanársegéd

BCE KTK

A joggal való visszaélés tilalmát a 2018. január 1. napján hatályba lépett Adózás rendjéről szóló Magyarország új törvénye is tartalmazza. Az adójogviszonyokban is alapelvi szinten megfogalmazott doktrína tartalmát azonban a jogi norma nehezen tudja megfogalmazni, így azt a jogalkalmazás és a gyakorlat alakította ki. A NAV eljárási, valamint a bírói gyakorlat által kimunkált gyakorlat az, amire támaszkodva találhatják meg a jogkövető adózók a megfelelő szabályokat a jogi norma megfelelő értelmezésére. A cikkünk elméleti részében ezt normaanyagot mutatjuk be, valamint áttekintünk néhány példát a NAV eljárási és a bírói gyakorlatból. Cikkünk gyakorlati részében, pedig arra keressük a választ, hogy milyen módszerek segíthetik előrejelezni, hogy mely cégek próbálnak visszaélni a joggal az adózásban a legnagyobb valószínűséggel. A szabályozó és a jogkövető adózók számára is fontos azoknak a könyvelésben is használt változók és a hozzájuk tartozó határértékek meghatározása, amik alapján valószínűsíthető a joggal való visszaélés az adózásban. Végül megvizsgáljuk, hogy egy ilyen megközelítés mennyiben összeegyeztethető az adójogviszonyokban is alapelvi szinten megfogalmazott doktrína tartalmával.

A felelős hitelezés és a vállalati pénzügyi tudatosság kapcsolatrendszere

Tóth Róbert

Kereskedelmi referens, Nemzetgazdasági
Minisztérium; Doktorandusz, Szent István
Egyetem

toth.robort.nemet@gmail.com

Mester Éva

Pénzügyi tanácsadó, Gránit Bank Zrt.;
doktorandusz, Szegedi Tudományegyetem

mester.evike@gmail.com

Gyurcsik Petronella

Doktorandusz

Szent István Egyetem

gy.petronella01@gmail.com

Kozma Norbert

Senior működési kockázatellenőrzési
munkatárs, MKB Bank Zrt.

norbert.kozma@gmail.com

A Magyar Nemzeti Bank által meghirdetett, hitelösztönző struktúra, az ún. Növekedési Hitelprogram (NHP), 2017. március 31-én lezárult. Az NHP a hazai gazdaság gerincét adó KKV-szektor hitelezési nehézségeire jelentett megoldást az elmúlt négy évben. A program alapvető célja, hogy a válságot követő nehéz, átmeneti időszakban is lehetőséget teremtsen a hitelezésre, és megszüntesse a Magyarországon is tapasztalt credit-crunch, azaz a hitelbefagyás jelenségét, és ismét lendületet adhasson a piaci alapú hitelezésnek. Az NHP teljes struktúrája jelentősen járult hozzá a bekövetkezett hitelezési fordulat megvalósulásához. A hitelezési piac kínálatvezéreltsége, valamint túlszabályozottsága (felelős hitelezésről szóló jogszabályok és az ezt szigorúan megvalósító banki gyakorlat) enyhülni látszik: a hitelezési folyamatok kínálati feltételeit összegző Pénzügyi Kondíciós Index alapján a hazai bankrendszer hitelezési aktivitása folyamatosan erősödik.

A „felelős hitelezés”-ként aposztrofált időszak azonban még nem tűnt el nyomtalanul: Bár a gazdasági kilátások javulása alapján a nagyvállalati és a KKV-szegmens hitelfeltételei egyaránt enyhültek, a bankok közötti piaci verseny erősödött, az elvárt kockázatkezelési feltételekre kevésbé enyhültek, mint a hitelek kondíciói. Mindezek alapján ma a jó vállalati célok, akár a tervezett beruházások, akár a piaci kereslet miatti tevékenységbővülés könnyebben megvalósítható banki forrásokból, mint az elmúlt időszakban bármikor. A felelős hitelezés azonban a banki és szabályozói oldalról ismét kezd átterelődni a vállalatok oldalára: a vállalati pénzügyi tudatosság, a megfontolt hosszútávú tervezés, a jövő pontos felismerése fontosabb, mint bármikor. Képesek-e a vállalatok „fel nőni” ehhez a feladathoz? Hajlandók-e a bankok a felelősségük egy részét áthelyezni a finanszírozott vállalkozások részére? A fenti kérdések megválaszolása elengedhetetlen a pénzügyi kultúra fejlődéséhez a vállalati hitelezésben.

A pénzügyi szektorban dolgozók pénzügyi attitűdjei

Budai-Erényi Stella

Mesterszakos végzős hallgató

Szent István Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Társadalomtudományi és Tanárképző Intézet

stella.erenyi@gmail.com

Tanulmányomban a pénzügyi szektor munkatársainak pénzügyi attitűdjét vizsgáltam. Azért tartom fontosnak a témakör kutatását, mert véleményem szerint a pénzügyi dolgozók a pénzügyi kultúra elsődleges közvetítői, személyes kapcsolataik révén jelentős befolyással bírnak a hozzájuk forduló emberek pénzügyi szemléletének alakulására, résztvevői a mindennapi pénzügyi folyamatoknak. Úgy látom, hogy a pénzügyi szektor munkatársai, legyen szó akár banki, akár biztosítási szektorról, hatással vannak az emberek pénzügyi döntéseire, pénzügyi szokásaira és a pénzügyi közvetítő rendszerbe vetett bizalmára is.

Az OECD több olyan nemzetközi eredményt is publikált az elmúlt 5 évben, amely a lakosság pénzügyi ismereteit, pénzügyi viselkedését és a pénzügyi attitűdjeit hasonlítja össze több országban (Atkinson - Messy 2012). Az eredmények alapján világossá vált, hogy a magyar emberek pénzügyi ismereteiket tekintve élen járnak, viszont pénzügyi viselkedésben a lista végén szerepelnek.

Kutatásomban közel 200 fős mintán a pénzügyi attitűd három dimenzióját vizsgáltam Likert és Osgood skálák segítségével, kérdőíves módszerrel. Azt a meglepő eredményt kaptam, hogy bár a pénzügyi szektorban dolgozók pozitívan vélekednek a pénzről, szívesen foglalkoznak vele, szeretik a pénzügyeiket maguk intézni, belső kontrollosak, ugyanakkor ez nem nyilvánul meg az attitűdjük viselkedési összetevőjében.

Eredményeim alapján beigazolódott, hogy a pénzzel kapcsolatos kognitív dimenzióban a pénzügyi szektor dolgozóinak vélekedése pozitív, a pénzügyeik intézése közben pozitív érzelmeket élnek meg, de látszólag ez a viselkedési összetevőben nem nyilvánul meg. További vizsgálatok szükségesek a pénzügyi szektor munkatársainak attitűdjét befolyásoló tényezők minél pontosabb feltárására, hiszen viselkedésük, a pénzügyi közvetítő rendszerben elfoglalt szerepük hosszabb távon alakíthatja a pénzügyi tudatosságot.

A bizalmi vagyonkezelési tevékenység

Nagy Erzsébet Györgyi

Doktorjelölt

Budapesti Corvinus Egyetem, Társadalmi Kommunikáció Doktori Iskola; Bizalmi vagyonkezelő specialista - Szakirányú továbbképzés, Szent István Egyetem

gyoergyi.nagy@gmail.com

Magyarországon új jogintézmény alkalmazását lehet gyakorolni, amelyet a 2013. évi V. törvény tartalmaz - a bizalmi vagyonkezelési szerződés szabályzata -, majd 2014. március 15-én lépett életbe az új Polgári Törvénykönyv, amelyben a XV. könyv a bizalmi vagyonkezelőkről és tevékenységük szabályairól rendelkezik.

A vagyonkezelés szabályozása szükségessé vált Magyarországon is, mivel más személy vagyonának kezelésére irányuló jogi megoldások nem voltak teljességgel alkalmasak a gazdasági feladatok kielégítésére. A törvény életbe lépésével a magánvagyon kezelésének új lehetősége nyílt meg, amely forma külföldön tradíciókkal rendelkezik.

A magyar jogrendbe a következő definíció szerint illeszthető be: „a bizalmi vagyonkezelés egy dologi jogi vonásokat is felvonultató kötetmi jogi jogintézmény, melyben az alapító vagy más személy (jellemzően bíróság vagy más hatóság) szerződéssel vagy más egyoldalú jognyilatkozat útján azért ruház át egy vagy több vagyontárgyat, jogot vagy követelést a vagyonkezelőre, hogy ez utóbbi azokat ideiglenesen saját vagyonától elkülönítetten kezelje a meghatározott kedvezményezettek vagy esetlegesen valamely más cél javára. (Illés I., Jogtudományi Közlöny 2011. november).

A bizalmi vagyonkezelési szerződés alapján az ügyfelek igényeit determináló, személyre szabott megoldások dolgozhatók ki a meghatározott vagyontömeg védelmére, megőrzésére, kezelésére és gyarapítására.

Mivel a BVK társadalmi szinten még nem vált ismertté. A hipotézisem szerint a befektetési piacon várhatóan egyre nagyobb szerepet kap. Közérthető kommunikáció megteremtésével, megfelelő menedzsmenti megoldásokkal a BVK jogi intézménye alkalmazhatóvá és használhatóvá válhat a hiányát és szükségét érző emberek számára

Makrogazdasági hatások a nyugdíjrendszere és a nyugdíjbiztonságra

Szabó Zsolt Mihály

PhD hallgató

Óbudai Egyetem Biztonságtudományi Doktori Iskola

zsolt@tamiyaryu.hu

Napjainkban az Európai Unió tagállamait veszélyeztető társadalmi változások egyik legjelentősebbike a népesség nagyfokú öregevé, és ennek jelenlegi és várható hatása a gazdaságokra és társadalmakra. Magyarországnak az Európai Unió tagállamaihoz hasonlóan népessége nagymértékben öregezik, és ennek hatásaként különböző kihívásokkal kell szembenéznie, melyek közül a legfontosabbak az adórendszer átalakítása, egészségügyi rendszer, és a társadalombiztosítási- és nyugdíjrendszer átalakítása. Az említett gazdasági és társadalmi kihívások hosszú távú kormányzati stratégiákat követelnek meg, mely stratégiákat valamilyen módon modellezni, tesztelni, ellenőrizni szükséges. Ennek megoldására találunk hatékony módszertant és lehetőségeket a makro- és mikroszimulációs eszközök alkalmazásával, melyet az Európai Unió fejlettebb országaiban már régóta alkalmaznak és Magyarországon is egyre népszerűbbek az intézkedések hatásainak ellenőrzésére. Az előadás és a hozzá kapcsolódó tanulmány három részből épül fel. Első része az Európai Unió népességének jelenlegi és jövőbeni alakulását és a gazdaságokra való hatását mutatja be. A második rész az Európai Unió tagállamainak nyugdíjmodellezésének eredményeit ismerteti. A harmadik része pedig a "Globális öregezés gazdasági hatásainak vizsgálata a nyugdíjbiztonságra" című kutatási projekt eredményeit foglalja össze.

A hazai biztosítási ágazat helyzete a piaci koncentráción keresztül: Hol vagyunk, hová tartunk?

Eke Zsolt

Doktorandusz

Soproni Egyetem, Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar, Széchenyi István Doktori Iskola

eke.zsolt_68@yahoo.hu

Az utóbbi 10 év gazdasági és természeti eseményei rávilágítottak az öngondoskodás kiemelkedő és egyre növekvő jelentőségére. A gazdaság harmonikus működéséhez, fejlődéséhez nagyon fontos az öngondoskodás intézményes formája, a hazai biztosítási ágazat és biztosítási piac megfelelő fejlettsége, működése, hogy a maximális piaci koncentráció mint kiindulópontból egyre inkább közelítsen a piacgazdaságra jellemzőkhöz.

Az előadás során arra vállalkozom, hogy statisztikai módszerekkel vizsgálva bemutassam az ágazati piac legfontosabb változásait a rendszerváltás időszakától, elemezve a trend, szezonális, konjunkturális és véletlen hatás jelenlétét, illetve információt adjak a jövőbeni várható változásokról. A vizsgálat fókuszpontjába az ágazati piaci koncentrációt helyeztem. A piaci koncentrációt két módszerrel vizsgáltam, a Herfindahl-Hirschman és a CR 4 index segítségével. A statisztikai vizsgálatot SPSS programmal végeztem. Három hipotézist állítottam, és a vizsgálat eredményeire alapozva azokra egyenként adom meg a válaszokat, amelyek összességében kedvezőnek mondhatóak.

A beszámolási minőség mérését lehetővé tevő új dummy változó bemutatása

Tóth Gábor

PhD hallgató

Szent István Egyetem, Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola

toth.gabor.szie.phd@gmail.com

Dr. habil. Széles Zsuzsanna

Egyetemi docens

Budapesti Metropolitan Egyetem, Közgazdaságtudományi Kar

A piaci szereplők számára a számviteli beszámolók kiemelten fontos információforrást jelentenek. A közzétett pénzügyi kimutatások ingyenesen elérhetők bárki számára, de előállításuk, az ehhez szükséges rendszerek működtetése hatalmas társadalmi költségekkel jár. Az előbbiekből következik, hogy a beszámolási minőség, a piaci szereplők által használt beszámolók minősége, az arra hatást gyakorló tényezők alakulásának kutatása elengedhetetlen. Nem meglepő tehát, hogy számos korábbi kutatás született, ami a beszámolási minőséget, az arra hatást gyakorló tényezőket vizsgálta. E kutatások során különböző, becsléseken alapuló módszereket használtak, melyek a vizsgált tényezők mentén kialakított csoportok beszámolási minőség szerinti összehasonlítását tették lehetővé. Jelen kutatás célja áttekinteni azokat a változókat, melyek egyedi, tőzsdén nem jegyzett vállalkozásokra is alkalmazhatók, majd megfogalmazni egy olyan változót, mely figyelembe veszi, a korábbi kutatások során elfogadott alapvetéseket mégis kicsit másképp, kicsit komplexebben közelíti meg a beszámolási minőséget. A kutatás eredményeképp definiálásra került egy új, beszámolási minőség elemzésére alkalmazható dichotóm változó a DVAQ (Dummy Variable of Accounting Quality).

Könyvvizsgálati minőségértelmezés és annak egy lehetséges mérési modellje, audit rotáció

Török Martina Zsófia

Egyetemi tanársegéd

Budapesti Gazdasági Egyetem, Pénzügy és Számviteli Kar, Számvitel Intézeti Tanszék

torok.martinazsofia@uni-bge.hu

Az elmúlt években nemzetközi szinten időről-időre visszatérő kérdés, hogy milyen hatással van az audit rotáció a könyvvizsgálói függetlenségre és a könyvvizsgálati munka minőségére. A könyvvizsgálat minősége nagyban befolyásolhatja a vállalkozás üzletmenetét, ezért a könyvvizsgáló kiválasztása kritikus fontosságú. A könyvvizsgálói rotáció szükségességével számos nemzetközi tanulmány foglalkozott az elmúlt években, hazánkban azonban eddig még nem készült olyan kutatás, amely a könyvvizsgálói rotáció és a legfontosabb input tényezők (minőség, üzletmenet sikeressége, stb.) kapcsolatát vizsgálta volna. Kulcskérdésként kezelem a rotáció kutatásomhoz kapcsolódó fogalmának meghatározását, a könyvvizsgálat minőségének és az üzletmenetnek, a rotációnak és az üzletmenet sikerességének, valamint a rotáció és a könyvvizsgálat minőségének kapcsolat-vizsgálatát.

A gazdasági válság és a megemelt könyvvizsgálati értékhatár lecsökkentette a könyvvizsgálatra kötelezett vállalkozások körét. A rendelkezésre álló adatokból az látható, hogy bár visszaesett a könyvvizsgálatra kötelezettek köre, a könyvvizsgáló cégek száma csak kismértékben csökkent, ebből adódóan erős árverseny alakult ki, amelynek hatására a könyvvizsgálat minőségének kérdése előtérbe kerül.

Az elvégzett szisztematikus kutatás eredményei alapján felállítható egy könyvvizsgálati minőségértelmezési és mérési modell. A modell öt témakörben és három dimenzióban vizsgálja a könyvvizsgálati minőséget, ami lehetőséget ad a minőség teljes körű mérésére. Az öt téma hatféle szolgáltatási minőségrés értelmezését teszi lehetővé. A modell használatával azonosítani lehet a könyvvizsgálat fejlesztendő területeit, elősegítve a hatékonyabb és eredményesebb könyvvizsgálatot és ezen keresztül a magasabb ügyfél elégedettséget.

VIII. Szekció.
Régiók és országok: fejlődés és útkeresés a
21. században

Hazai élelmiszerkereskedelmi láncok térbeli jellemzői a Budapesti Agglomerációban

Kápolnai Zsombor

PhD hallgató

Szent István Egyetem, Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola

kapolnaizsombor@gmail.com

A kereskedelem megjelenése egyidős a társadalmiasult ember megjelenésével, az évezredek elteltével sem csökkent jelentősége, sőt folyamatos bővülést mutat világszerte. Az élelmiszerek iránti keresletet állandónak tekinthetjük, e biztonságos piac számos szereplő számára kínál lehetőséget világszerte. Napjainkban a hazai lakosság kiskereskedelemben elköltött fogyasztásának közel felét élelmiszervásárlásra költi. E jelentős piacon a nemzetközi kereskedelmi nagyvállalatok mellett a hazai szereplők is komoly helyet vívtak ki maguknak, a három legjelentősebb közülük a Coop, CBA és a Reál.

A tanulmány a fent említett hazai élelmiszerkereskedelmi láncok üzletválasztási politikájának elemzésére tesz kísérletet a Budapesti Agglomerációban. Az elemzés során az üzletek térbeli elhelyezkedésének, továbbá a város-vidék kapcsolatokhoz való viszonyának a feltárása az elsődleges cél. A Budapesti Agglomeráció társadalmi-gazdasági szerkezetének területi különbségei az Agglomeráció egyes szektoraiban is elkülönülnek, melyet az élelmiszerkereskedelmi láncok üzletválasztási politikája is követ.

Jó szomszédi kapcsolat a Budapest-Belgrád nagysebességű vasútvonal fejlesztése tükrében

Kovács Áron

Phd hallgató

Pécsi Tudományegyetem, Földtudományok Doktori Iskola

aronkovac@gmail.com

A Budapest-Belgrád nagysebességű vasút fejlesztését hivatalosan a közelmúltban, 2016 őszén jelentették be. A budapesti és a belgrádi vasútvonalak teljes hossza 350 km, szinte egyenlő mértékben osztozik meg az érintett két ország a vasútfejlesztés hosszában. A fejlesztést kétsávos villamosított utas- és rakomány-vonatokra tervezik, amelyek maximális sebessége 200 km/óra lenne. A fejlesztés nem új vonalak kiépítésén alapulna, hanem a meglévő, egypályás vasútvonalat bővítenék ki kétsávosra és villamosítanák, amelyeken az nem történt meg. A vasúti összeköttetés erősítése fontos feltétel a jobb mobilitás eléréséhez, valamint a gazdasági és gazdasági fejlődés előmozdításához az érintett magyar és szerbiai régiókban. A tervezett budapesti és a belgrádi nagysebességű vasút eredményeként nyilvánvaló változások következnek be a transzeurópai hálózatokon, és az érintett régiókban a megközelíthetőség javulása várható lokális és országközi áru és személyforgalom terén. A tervezett Budapest-Belgrád gyorsvasút pozitív hatással lehet a mobilitásra és a regionális fejlődésre. A jelenlegi kutatás eredményei jelzik az érintett régiók versenyképességének változását, valamint az európai együttműködésben betöltött szerepüket. A multimodális közlekedési hálózat mutató Szerbiában a vizsgált régiókban átlagosan 13,7% -os infrastrukturális javulást mutatott. A fejlesztés legjelentősebben Vajdaságot (Dél-Bácskát, Észak-Bácskát és Szerémséget) fogja érinteni, míg Magyarországot a fejlesztés jótékony hatása alig éri el 2%-ot, amelyből legtöbbet a határmenti Bács-Kiskun megye fog élvezni. A közép-európai fővárosok Belgrád-Budapest és Belgrád-Bécs közötti elérhetőség is pozitív irányba várhatóan változni fognak, így biztos, hogy nem csak két ország jó szomszédi viszonyára, de transznacionális hatásai is lesznek a vasútfejlesztésnek.

Az immateriális tőke jellemzői vidéken

Dr. Kassai Zsuzsanna

Adjunktus

Szent István Egyetem, GTK, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet

kassai.zsuzsanna@gtk.szie.hu

Írásomban a területi tőke néhány alapvető jellegzetességét vizsgálom a hazai vidéki térségekben. Nemzetközi kutatások azt igazolták, hogy a LEADER vidékfejlesztési program jelentős mértékben hozzájárulhat a területi tőke mennyiségének növeléséhez, illetve az egyes tőkeelemek minőségének javításához a vidéki térségekben. A hazai LEADER Helyi Akciócsoportokban azonban ez idáig még nem térképezték fel a területi tőke immateriális jellemzőit a 2014-2020 közötti programozási időszakra vonatkozóan, így én most erre teszek kísérletet.

A területi tőkével kapcsolatos rövid szakirodalmi áttekintést követően, az általam végzett országos kutatás adatgyűjtési és az elemzési módszereit mutatom be röviden. A többváltozós statisztikai elemzéshez – a faktor- és a klaszteranalízishez – a Központi Statisztikai Hivatal adatait használtam fel. A következő alfejezetben a hazai LEADER kistérségek humán, társadalmi, kapcsolati és kulturális tőkéjével kapcsolatos főbb eredményeket ismertetem. Végül következtetéseket vonok le a vizsgált LEADER partnerségek immateriális tőkéjét illetően.

Endogén forrásokra alapozott, területi versenyképesség fejlesztéspolitikájának térgazdasági vizsgálata, különös tekintettel az EU2020-as stratégia hazai megvalósulására

Dr. Bagó Zoltán

PhD hallgató

Szent István Egyetem, Gödöllő, Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola

bago.zoltan@budaauditor.hu

Számomra a téma azért releváns, mert 2020-ig az Európai Unió és a nemzeti költségvetés támogatásával Magyarország 12 ezermilliárd forintot fordíthat fejlesztésre. A Kormány által benyújtott és az Európai Bizottság által elfogadott operatív programok összhangban vannak az Európa 2020 stratégiával, amely az Európai Uniót a nagy gazdasági válság után a világ legversenyképesebb gazdasági és politikai közösségévé kívánja tenni. A cél tehát Magyarországon egy olyan területi jövőkép, hogy létrehozzanak egy harmonikus és fenntartható társadalmi-gazdasági és ökológiai területi rendszert, amely saját identitással rendelkező szervezett régiókban, a helyi feltételeken alapuló, biológiai és környezeti szempontból hatékony, és fejlettségében „európai szintű” régiókból áll.

A vidéki területek földhasználatának optimális működésével kapcsolatos jövőbeni stratégiai tanulmányok, és ha úgy tetszik, az "interdiszciplináris monitoring" elengedhetetlenek. A területileg összehangolt fejlesztésekhez fontos az informatika, a gazdasági akadályok, és a pénzügyi és tanácsadási szolgáltatások gondos elemzése is. Ennek megfelelően szükséges, hogy megvizsgáljuk a fejlesztési irányokat a mezőgazdaság és a földhasználat mentén is, hiszen a versenyképesség érdekében a helyes irányok megtalálása és így a tényleges gazdasági haszon csak a hazai lehetőségek figyelembevételével lehetséges. Csak az így kialakított komplex rendszerek hozhatnak komparatív előnyöket a természeti, a gazdasági és az emberi erőforrások tekintetében is.

A kutatásaim során megvizsgáltam az Európai Unió és Magyarország fellelhető területi versenyképességi dokumentumait, a jogi szabályozást, és a téma „evolúciós” fejlődését – különös tekintettel az endogén erőforrások területfejlesztési hatásaira. Ez átfogóbb képet adott a regionális gazdasági fejlődés kontextusairól és az endogén fejleményekről.

Magyarország egészségügyi helyzete Európai Unió-szintű összehasonlításban

Bálint Csaba

Tanársegéd

Szent István Egyetem, Regionális Gazdasági és Vidékfejlesztési Intézet

balint.csaba@gtk.szie.hu

Az egészség legfontosabb értékünk: életminőségünk leglényegesebb faktora, munkavégzésünk, termelékenységünk, kreativitásunk legmeghatározóbb tényezője, képességeink maximális kihasználásának elsődleges feltétele. Védelme, megőrzése és fejlesztése prioritást kell, hogy élvezzen mindennapjaink során. Mindehhez elengedhetetlen egy köz- és magánfinanszírozásra támaszkodó, korszerű szolgáltatást nyújtó, hatékonyan, de igazságosan szervezett egészségügyi ellátórendszer kialakítása és fenntartása. Egy térség társadalmi-gazdasági fejlettségének az egészségi állapot és az ellátórendszer kapacitásainak, igénybevételének, minőségének mutatói mellett az egészségtudatosság, valamint az egészségre indirekt módon kihatással lévő tényezők is megkerülhetetlen állapotjelzői. Nemzetközi szinten főként a várható élettartamra, mortalitásra és morbiditásra, valamint az egészségügyi kiadásokra vonatkozó indikátorok jelenthetik az összehasonlítás alapját, a szocio-ökonómiai összefüggések vizsgálatával párhuzamosan. Európai Unió viszonylatban lehetőség nyílik nem csak a nemzetállamok, de a régiók összevetésére is. Célom Magyarország és a hazai régiók európai közösségen belüli helyzetének bemutatása a fentiek tükrében.

Az Európai Unió kereskedelempolitikája Afrikában - a Kelet-afrikai Közösség példáján

Kis Katalin

PhD hallgató

Pécsi Tudományegyetem, Földtudományok Doktori Iskola

katalink@gamma.ttk.pte.hu

Európa politikai, gazdasági és kulturális hatást is gyakorolt az afrikai kontinensre, melyek a gyarmati korszakból eredeztethetők. A dekolonizációs korszak után az Európával folytatott kereskedelmi kapcsolatok megmaradtak, sőt különböző kereskedelmi kedvezményeket is biztosítottak az afrikai országoknak. A fejlesztési együttműködés az 1992-es Maastrichti Szerződés óta működik közösségi politikaként, céljának tekintve a fenntartható gazdasági fejlődést, a világgazdasági reintegrációt és a szegénység elleni küzdelmet. A Gazdasági Partnerségi Egyezmények (Economic Partnership Agreements – EPAs) új keretet adtak az EU és az ACP-országok közötti kereskedelemnek afrikai szinten is. A regionális integrációk erősödésével az EU már Afrikát egységként kezeli, melyet az Egyezmények régiókat lefedő csoportosítása is mutat. Ellentétben a korábbi egyezményekkel, az EPA-k keretében nagy hangsúlyt helyeznek a reciprocitásra, az ACP-országoknak meg kell nyitniuk a piacukat az uniós termékek előtt. Persze a nyitást az EU nem 100 százalékban várja el, a partnerország erősen sérülékeny ágazatait mentesség illetheti, ezenfelül a partnerországok fejlettségtől függően más elbánás alá esnek. A fejlesztés, a kereskedelem növelése és a gazdasági növekedés segíthet csökkenteni a szegénységet, de csak abban az esetben, ha hatékonyan tudnak integrálódni a világgazdaságba, amihez a már működő regionális integrációk, mint a Kelet-afrikai Közösség (EAC) adhatják az alapot. A Kelet-afrikai Közösség 2014. október 16-án fejezte be az EPA tárgyalásokat az EU-val, amely azonnali vám- és kvótamentes hozzáférést jelentett az EU piacához, cserébe az EU 82,6 százalékos vámcsökkenést vár el. Az EAC tagállamok belső kereskedelmének ösztönzése céljából tiltja a diszkriminatív nem vámjellegű akadályokat, míg a mezőgazdaság és halászat esetében a fenntarthatóságot segítő intézkedések bevezetését szorgalmazza.

Törökország geopolitikai irányváltásai a 21. század elején

Málnássy András

PhD hallgató

Pécsi Tudományegyetem

malnassy.andras@gmail.com

Törökország évszázadokon keresztül Európa történelmének egyik meghatározója volt. A Török Köztársaság földrajzi helyzeténél fogva, az Oszmán Birodalomhoz hasonlóan a Keletet és a Nyugatot köti össze. Nem véletlen tehát, hogy a kis-ázsiai ország szerepét gyakran ábrázolják hídként a nemzetközi politikában. Ahmed Davutoğlu korábbi külügyminiszter új külpolitikai doktrínájában, a „Stratégiai mélység”-ben meghaladta a korábban az országnak tulajdonított hídszerepet, és Törökország érdekérvényesítésének fő irányaként határozta meg a szomszédos régiókat. Az új, ambiciózus külpolitikai törekvéseket a nemzetközi közösség neooszmanizmusként értelmezte, még akkor is, ha ennek nem a hagyományos katonai hódítás vagy politikai irányítás, hanem a gazdaság, a régió konfliktusaiban játszott közvetítő szerep, és az ún. puha hatalom (soft power) voltak az eszközei. Az elmúlt években Törökország a térség elismert és tudatos regionális hatalmává vált, sajátos érdekekkel, melyeket képes és akar is érvényesíteni, még ha eddig változó sikerrel is.

A települések fejlettségét meghatározó „forró pontok” beazonosítása

Áldorfai György

Tanársegéd

Szent István Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet

aldorfai.gyorgy@gtk.szie.hu

Nagy Henrietta PhD

Egyetemi docens

Szent István Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet

nagy.henrietta@gtk.szie.hu

A legfrissebb területi fejlesztések az úgynevezett „smart” megoldásokat, stratégiákat helyezik előtérbe, de jelenleg a városokra koncentrálnak ezen kezdeményezések. Egyenlőre a vidéki, hátrányos helyzetű térségekre ezek a megoldások nem helyezhetők át, hiszen jelentős számú olyan „forró pont” jellemzi ezeket a területeket, amely gátat szab a fejlődésnek. Természetesen rendelkeznek olyan „forró pontokkal” is, amelyek a fejlődés alapját képezhetik. Ehhez szükséges beazonosítani azokat az erőforrásokat, feltételeket, melyek elengedhetetlenek a fejlesztések megvalósulásához, illetve gátat szabnak annak kibontakozásában. Ezt legegyszerűbben egy komplex módszer tudja szolgálni, mely a vizsgált területi egység(ek) különböző jellemzőit, tulajdonságait egy előre definiált szempontrendszer alapján összeveti más területi egységek sajátosságaival. Erre a lépésre azért van szükség, mert a területi egyenlőtlenségek kialakulásában meghatározó szerepet játszanak a területi egységek fejlődési pályái és a köztük kialakult területi (fejlettségi) verseny. Így a kutatásunk ezen „forró pontok” kijelölésének nehézségeit és lehetséges megoldását járja körbe.

English section 1

An empirical analysis of the validity of Phillips curve in Hungary

Vijay Victor

PhD student

Szent István University, Doctoral School of Management and Business Administration

Dr. Mária Farkasné Fekete

Professor

Szent István University, Doctoral School of Management and Business Administration

Farkasne.Fekete.Maria gtk.szie.hu

This paper is an attempt to examine the validity of Phillips Curve in Hungary using a cointegration and vector error correction model. The uncertainty regarding the existence of Phillips curve in the twenty first century is an ongoing debate among economists all around the world. The monthly data of inflation and unemployment in Hungary in the past twenty two years are used in this paper. The cointegration results depict the existence of a long run relationship between inflation and unemployment in Hungary. The Vector Error Correction Model proves that the long run relationship between the variables are not greatly influenced by any short run disturbances to the system. The results in this study stands against the cases of some of the developed countries like The United States where recent researches have shown the fading relationship between inflation and unemployment.

Creative and innovative capability of public administration workplaces: Significant differences between European countries

András Borbély

PhD student

Szent István University, Doctoral School of Management and Business Administration

andras.borbely1989@gmail.com

There is a growing consent between the practitioners and academics on the importance of non-technological (e.g. workplace development programmes, etc.) innovations in generating sustainable competitiveness of the national economies and in opening new road of both economic and social development. However, beside the visible inequalities in the share of workplace innovation investment within the country groups of the European Union (i.e. highest investment in the Nordic countries and the lowest one in the Mediterranean and the Central and Eastern European countries), both theoretical experts and practitioners often underestimate the important role of the social (collective) and organisational learning necessary for the successful implementation of innovations – especially in the case of their radical forms.

To identify the creative and innovative capability of public administration workplaces, using a three points scale to measure learning opportunities in the workplace, ‘creative’, ‘constrained creative’ and ‘taylorised’ workplaces were distinguished (following Lorenz-Lundvall, 2011). Comparing the periods before and after the financial crisis (2008), the authors indicate significant varieties of the creative workplaces by such country groups as ‘Nordic’, ‘Continental’, ‘Anglo-Saxon’, ‘Mediterranean’ and ‘Central and Eastern European’ in comparison to the EU-27 average.

The work was supported by the ÚNKP-17-3 New National Excellence Program of the Ministry of Human Capacities.

Quality of working conditions, as a factor of the innovative capital formation

Igor Borisov

PhD student

Institute of Economics and Methodology, Szent István University, Gödöllő, Hungary

igorgborisov@yandex.ru; Igor.Borisov@phd.uni-szie.hu

The formation of quality of Working Conditions of organization is an important condition for a long-term and successful existence of a company on a competitive market. The Article considers theoretic-methodological approaches to definition and evaluation of quality of Working Conditions as a basis for employee's attraction to enterprises. Discloses the essence of basic elements of the mechanism for formation, development and disclosure of innovation capacity under conditions that allow one to form an effective system of staff development oriented on achievement of the innovative goals and objectives of enterprise. A key underlying element of the mechanism for development of personnel is an innovative-learning culture of enterprise, without which the dynamic development is impossible. Working Conditions elements which promote attraction of employees to enterprise are grouped and analyzed. Recommendations for provision of Working Conditions on enterprise are offered.

The importance of innovation in economic and entrepreneurial development

Mária Molnár

Agricultural Engineer of Rural Development; International Economy and Business MA student

University of Szeged

marcsella007@gmail.com

In the 21st century knowledge is the most important resource. Innovation, economic and entrepreneurial development in knowledge transfer are key elements involving corporate-university-government actors (Triple Helix). Due to the diversification there is no uniform pattern what makes a successful business and what educational programmes lead to the most efficient outcome in terms of R&D&I. Growing number of business startups appears on the market with "entrepreneurship" appreciation (Imreh-Tóth, 2014).

Deliberate and targeted economic development is needed for the catching up of Hungary in European Union. R+D+I represent a major "breakthrough" point for our country. Human, social, economic and natural resources pave the way for Hungary to become economic and intellectual center of Central and Eastern Europe for 2030 (Magyarország Kormánya, 2013).

In the first part of the study I reviewed the major domestic and international concepts related to regional and entrepreneurial development. Furthermore, I discuss the presentation of the general situation in Hungary focusing on higher education, university-corporate collaboration, innovation, entrepreneurial competencies in R&D, ICT, industrial parks, sustainable development, competitiveness and smart city. In the second chapter I define the objectives of the research, the importance of research topics and challenges, research methodology and databases and indicators. In third structural unit the results of the statistical analysis are described and some good practices.

Hungary was in 30th place among 60 countries in 2015 based on the Global Entrepreneurship Index (GEI), which was due to „entrepreneurial aspirations" related to an internationalization indicator. However, the performance of our country was lower than the EU average in the other indicators. Innovation is the main driving force in the economic growth of a country. The universities have a key role in the implantation of industrial parks. The continuous expansion of knowledge is essential to the adaptation of new technological innovations.

Innovation performance of Hungary based on Global Innovation Index

Nasib Jafarov

PhD student

Szent István University, Gödöllő, Hungary

jafarovnasib@gmail.com

This paper aims to analyze the innovative performance of Hungary. The paper mainly discusses innovation performance and evaluation of innovative entrepreneurship ecosystem for the 2011-2017 time period. Given that innovation potential and future development plans, it is interesting to see the innovation performance of Hungary. In spite of the limitation of the use of Global Innovation Index (GII) data, due to its popularity and the rate of acceptance as a reliable proxy for innovation performance I have used GII data for the analysis and comparison purposes. In order to make the paper more practical with the comparison of Hungary against other V4 countries (Poland, Czech Republic, and Slovakia) and to contribute to the wide range of literature I have examined innovation performance of all V4 countries for the same time horizon. It is worthwhile to see the comparison of V4 countries since they all have been accepted to the EU membership on the same day. So, comparative study of innovation performance of Hungary is another discussion topic of the paper. As a result, the paper presents the current innovative entrepreneurship landscape in Hungary and tries to develop some recommendations and provide stimulus for further research on this topic.

Market versus State: The Dichotomy and Beyond

József Golovics

Assistant lecturer

Corvinus University of Budapest, Department of Comparative Economics

jozsef.golovics@uni-corvius.hu

Optimal size of government and adequate quantity of state intervention are core issues in modern economics and public policy studies. Besides economic reasoning, the debate has an ideological side. Some scholars argue for the superiority of market, while others claim that the presence of a strong government is unavoidable in modern economic systems.

Nevertheless, there are economic rationales for both views beyond these ideological beliefs. In this paper we overview these arguments and provide a theoretical framework to analyze the necessity of state intervention. Based on existing literature it is claimed that presence of market failures may 'legitimize' state intervention. However, government also often tends to fail and its failures might make the situation worse. Returning to the market could be an answer for that, but nevertheless, there may be other alternatives. In this paper, we argue that informal institutions (culture, norms) are also able to correct certain imperfections of free market without a claim for an authority.

Designing a Circular Business Model for Cloud Computing Services Model

Saeed Nosratabadi

Faculty of Economics and Social Sciences, Szent István University, Gödöllő, Hungary

Saeed.Nosratabadi@phd.uni-szie.hu

Thabit Altobishi

Faculty of Economics and Social Sciences, Szent István University, Gödöllő, Hungary

thabit.tobishi@gmail.com

The internet has provided interesting opportunities to the current businesses as many new businesses are emerged and most of the existing businesses have forced to change their business model to take advantage from the values of the internet. Cloud computing is one of these values, which has encountered with a remarkable demand in the last decade. On the other hand, the concept of circular economy is developed to ensure that all commercial activities are toward sustainability. Circular economy provides such solutions in order to have a sustainable consumption which the linear economy principles were incapable of delivering. Therefore, the current study aims to design a circular business model for service providers of cloud computing which ensures the sustainable consumption. To do so, a wide literature of business model, circular economy, consumption, sustainability, and also the common literature of these areas were studied. Findings illustrate that the “access business model” is the best solution for cloud computing service providers which is able to satisfy both economical and sustainable consumption goals at the same time.

Study on Made in China and global social responsibility

Maohua Li

School of Business, Xi'an Siyuan University, #28 Shui An Rd. Xi'an, China; Szent István University, Faculty of Economics and Social Sciences
amaohua.li@qq.com

Dr. Zoltán Zéman

Institute of Business Studies, Faculty of Economics and Social Sciences, Szent István University
Zeman.Zoltan@gtk.szie.hu

As Chinese economic develops, China is the second largest economy in the world with nominal GDP of \$13.01 Trillion. But there are always some different voices on Chinese products and “Made in China”, even on Chinese internal problems, such as environmental problems, food safety problems. This paper wants to study the relation between Made in China and global economy, and finally wants to argue for the good of Made in China and Chinese product. Firstly, this paper uses literature review method to renew the definition of made in China. Up to now, almost of scholars define made in China as products made in China or People’s Republic of China. This paper wants to renew the definition from Chinese labor and world consumption views. Secondly, this paper uses linear regression to test the relation between made in China and global economy. During this part, this paper wants to analyse the real relation between “Made in China” and world economics and world consumption. At last, this paper gives its own policy advice to improve the quality of made in China. Through analysis, we found that the popularity of Made in China depends on the global general economic level. Through the linear model analysis, there are strong positive relations among “Made in China” and world economics, world consumption. That is to say, low quality of “Made in China” is still popular, because there are still many poor people in the world who depend on low quality of “Made in China” to survival. At last, this paper gives several policy advice to improve the quality of “Made in China”. If we want to improve the quality of Made in China, firstly, we need to improve the living conditions and income, and then at the time when all the people can say no to the low quality products from China, the quality of made in China will be improved.

Nowadays' global value chains characteristics and the recent trends of the automotive industry in Hungary

Noémi Szilvia Lőrincz

PhD student

Corvinus University of Budapest

noemi.lorincz@uni-corvinus.hu

By connecting companies, employees and consumers, global value chains (GVCs) influence the structure of international trade with effects on countries' GDPs, employment and ultimately on the global economy. Enterprises can enter value chains and upgrade within them and with the integration in GVCs, companies are able to be involved in the international trade. Participating countries also need to invest in infrastructure, institutions, services, business environment and trade to meet the various GVC requirements. For many developing countries it means chances for intensive development. In general, these economies also have the characteristics, which enable them to be active within these chains, like cheap labour force, proximity to end markets or trade agreements.

This paper analyses the role of Hungary in GVCs focusing on the automotive manufacturing industry. It concentrates on global and local changes occurred in the last decades, when foreign direct investments (FDI) of automotive manufacturers appeared in the country. It also covers the recent trends of the automotive industry, including the electric and autonomous cars as the hottest topics nowadays: according to the International Energy Agency, the global electric car stock will range between 9 and 20 million by 2020 and between 40 and 70 million by 2025. Regarding autonomous cars, according to a recent BCG study from 2017, more than 12 million fully autonomous cars are expected to be sold yearly by 2035. Electric and autonomous vehicles will effect not just the manufacturing sector and the infrastructure, also insurance firms and IT companies will face new opportunities and challenges. Connected vehicle technologies present opportunities for new applications and services but they can also increase the risk in terms of data protection (e.g. cyber attacks).

The findings of the paper can help policy makers and investors to answer questions about the development paths and can provide some ideas about actions needed for an effective, beneficial participation in the innovation driven global value chains.

The future of 16+1: Cooperation between China and Central and Eastern European countries, with special emphasis on the geo-economic interests of Hungary

Katalin Bihari

Chief of Cabinet

Ministry of Foreign Affairs and Trade of Hungary

PhD student

Pécs University of Sciences, Geopolitical Doctoral School

kati_bihari@yahoo.com; kbihari@mfa.gov.hu

The „16+1 cooperation” launched by China and 16 Central and Eastern European countries in Warsaw in 2012, has become the most significant transregional platform of the region in the past couple of years. The platform that encompasses 11 EU member states, 5 Baltic countries and China, aims to intensify cooperation among the partners in the field of transport, investment, financial services, education and culture.

As for economic ties, the emphasis is put on the expansion of trade relations. Five years ago, the partners set the target that the trade flow between China and the CEE countries should reach the value of 100 billion USD. However, up till now, the objective has not been fulfilled.

Nevertheless, the mechanism is still perceived mostly positively by the participating countries. On the one hand, this can be explained by the fact that the platform is the most consciously developed element of China’s policy on Europe. On the other hand, it is regarded as an essential tool for the CEE countries to break out from the periphery of the region.

The traditional heads of state summit of the 16+1 platform took place in Budapest at the end of November, which gave Hungary the possibility to play a major role in shaping the directions of cooperation.

The present study aims to show the the future opportunities, priorities and geopolitical aspects of the 16+1 cooperation through the presentation of the results of the Budapest summit and the analysis of the trade and investment flows between the partners.

English section 2

The Role of Real Estate Valuations in Responsible Property Investment. Special Ethical and Compliance Issues Regarding Valuation Reports

Zsolt Pihál

PhD student

University of Miskolc

pihal.zsolt@gmail.com

The paper is attempting to demonstrate the importance of real estate appraisals in responsible property investment and financing. The basis is a non-representative qualitative field-work, combining with literature review. I am focusing on operative side of investments: defining a detailed investment process, highlighting the unique features of ethical, responsible investments, then selecting the steps where an independent valuation is necessary and highlighting that in which aspects of ethical property investments should be supported by appraisals. During the research, I interviewed several Hungarian experts and collected simplified questionnaires covering the relevant issues of the topic.

The goal is this paper is 1) presenting the necessity of valuations, 2) giving examples and curing processes when the independence of valuations is questionable.

The conclusion is straight-forward: independent appraisals are more than necessary in all major milestones, but the independence itself is very critical. There are two practical ways to support: 1) full implementation of professional standards (on developed property markets) or 2) centralized and common frameworks, rules and some “nudges” established by financial.

Cooperative strategies – lessons learned form ecological systems

Krisztina Szűcs

Pannon University, Fesztetics Doctoral School

In the past years Sustainable development has become the primary goal of the developed countries. On one hand the dominant socio- economic sustainability remains questionable in many ways, on the other hand the natural ecosystems demonstrated their sustainability with their long history. Although both systems exhibit examples of competition and cooperation, social systems may have much to learn from natural systems. Within the alternative economical science „Bionomy” is based on careful study of the laws of natural systems aiming to support their survival. To reach the goal of „new economy” we should change the pillars of „economism” with „state of the art” values: 1. EQUILIBRUM despite Growth; 2. COOPERATION despite competition; 3. POTENTIALITY despite Effectivity. Within the current research we will focus on the 2nd pillar and will examine the evolution of cooperation within the ecological systems, and cooperation strategies of different animal species to evaluate lessons learned we could incorporate into our economical future.

Regional differences of urban and rural poverty in Hungary

Hakan Unal

PhD student

Szent István University, Gödöllő, Hungary

unal.hakan@phd.uni-szie.hu

This study focuses on three different regions of Hungary: Transdanubia, Central Hungary and Great Plain and North. The analysis tries to investigate the socially excluded people - the deprived - and examine the symptom of becoming poor in urban and rural areas of Hungary by using an absolute poverty measure. The study looks at individual characteristics which are likely to cause deprivation, like gender, age, and educational level, as well as household level characteristics like work intensity of the household and household type.

Previous research showed, that urban and rural households have to face different conditions in terms of the causes of becoming poor. Poverty is a multidimensional phenomenon in Hungary too. We might assume, that poverty is affecting rural areas more, although large share of the urban households are at high risk of becoming poor. The urban poor can live with many deprivations such as unemployment and higher living costs.

This paper bases on the 2013 wave of EU-SILC cross-sectional individual and household level micro data provided by Eurostat. In my research, I put the emphasis on identifying the most important attributes that characterise the group of the deprived population.

Implementing CSR projects in financial sector companies

Dóra Diána Horváth

Assistant lecturer

University of Miskolc

horvath.dora@uni-miskolc.hu

In my paper, I aimed to present the basis of developing a practical decision-making methodology that facilitates the selection and application of CSR initiatives for financial sector companies, which makes the social responsibility projects effective for different stakeholders.

To achieve this goal, I plan on a step-by-step basis how effective the project is, what aspects should be considered and where the pitfalls can be. I plan to do it with the consideration of how the different stakeholders (employees, customers, etc.) perceive the CSR initiative and how they value them.

I will compare different CSR projects applied by financial sector companies, and I will look for tendencies and contexts. I present the most frequently used CSR projects in a structured form (targeted promotions, affiliate marketing, corporate social marketing, corporate donation, community volunteer work, socially responsible business practices). Of course, the benefits, potential threats, and features of CSR initiatives depend mostly on the type of activity that is being introduced: they should be used in different situations and have different effects. In addition, I will present many other aspects (e.g. how CSR is related to core values of a company, how applicable, etc.), from the point of view how consciously companies apply these central issues.

Mutual impacts of digital challenges in the economy: numerous challenges from digital transformation to companies

Csaba Roland Ruzsa

PhD student

University of Pécs, Faculty of Business Administration, Doctoral School of Regional Policy and Economics

ruzsa.csaba@pte.hu

Introduction: In the last two decades, digital transformation process led to a significant number of unexpected challenges in the economy. These changes had impacts on each participants of the economic system and mainly, in each economic sector. I summarize below the main impacts of this process from a company's perspective.

Digital companies coming to life in numerous industries and economic sectors: At the beginning, the first steps of digital transformation were introduced by companies from the „real economy” to reach new customers and to reach higher profits. The first step actually meant that they created their digital presence in the global internet such as making webpages, web shops etc. These steps meant that these companies introduced new additional, not primary, functions. These first companies acted mainly in communication industry, where a significant change was seen in the last two decades. From webpages they developed the entire industry to new digital heights such as social media.

Besides the service and commercial industries, we can see digital solutions spreading all-over the manufacturing industry following the economic recession of 2008. Keywords such as robotization, automatization, artificial intelligence and big data lead to new digital solutions in the life of the companies. These solutions are mainly based on analysing enormous amount of data.

In the manufacturing industry, more and more company realizes that data collection became very easy regarding the high-value machines used in production. The data collection helps to analyse, process data in order to introduce new statistical models for these machines. Based on these results, the companies manage to operate in an easier way on one hand, and even maintenance costs can be reduced at the same time on the other hand. As a result, the internal operational procedures of companies can also be developed based on digital data modelling systems, and new solutions can also be introduced in this area.

Transition towards to circular economy in Vietnam: The necessity and case studies.

Hoang Nguyen Huu

PhD student

Doctoral School of Management and Business Administration, Faculty of Economics and Social Sciences, Szent István University

nhhoangmta@gmail.com

Duc Phong Nguyen

PhD student

Doctoral School of Management and Business Administration, Faculty of Economics and Social Sciences, Szent István University

ducphong2110@gmail.com

Vietnam is a developing country where most of the current economic models are being operated based on traditional linear models, i.e., the production process uses a lot of raw materials, fossil fuel and dispose of a huge amount of waste which causes severe pollution for the environment and ecosystem. The aim of this article is to analyze the necessity of transiting the Vietnamese economy towards to the circular economy based on the theory of Socio-Technical Transitions to Sustainability. Methodology: This paper firstly analyses the basic features of the circular economy model that have been widely applied in many developed countries and then utilizes the results of the studies on the severe impact of traditional linear economy models in Vietnam on the human health and ecological environment. Furthermore, the author will present two successful models of circular economy applied in recent years as the evidence of transiting ability towards to circular economy in Vietnam. Expected result: Confirming scientifically the necessity of shifting the Vietnamese economy toward the circular economy and recommending economic models which are suitable for Vietnam's socio-economic characteristics.

Criteria for the success of the accounting information system in small and medium enterprises in Vietnam

Duc Phong Nguyen

PhD student

Doctoral School of Management and Business Administration, Faculty of Economics and Social Sciences, Szent István University

ducphong2110@gmail.com

Hoang Nguyen Huu

PhD student

Doctoral School of Management and Business Administration, Faculty of Economics and Social Sciences, Szent István University

nhhoangmta@gmail.com

The success of information systems has strongly influenced the development of business organisations in a globalised economy. Today, information technology is widely applied to enterprises, including computer accounting system. In the field of accounting, the establishment of a successful information system to serve the organisation is always a key concern. Research on the success of the accounting information system - especially in small and medium enterprises in Vietnam - is almost untested, although small and medium enterprises in Vietnam play an important role in economic development. So there is a question: What is the accounting information system supposed to be successful for small and medium enterprises in Vietnam? This article presents a part of the author's research in the PhD program. By analysing the limitations of researching enterprise information systems, the author based on some theories and models to suggest criteria that are believed to shape the success of the accounting information system for medium and small enterprises in Vietnam. At the same time, the author presents a research plan in Vietnam in the near future.

Artificial Intelligence and Audit: Why is it necessary to audit the intelligent decision support?

Gergely Görcsi

PhD student

Doctoral School of Management and Business Administration, Szent István University

Gorcsi.Gergely@nisz.hu

Gergő Barta

PhD student

Doctoral School of Management and Business Administration, Szent István University

gergbrt@gmail.com

Artificial Intelligence is definitely a hot topic nowadays which brings many changes in product and service delivery as well as supports decisions for decision makers. At the same time, the use of intelligent systems arises many questions such as: how much can one rely on the punctuality of such systems or how to make it even better to predict the future of the organization? Artificial Intelligence can really be complex, since the algorithm in use works along with many hyperparameters which needs to be fine tuned, in addition, production data are produced everyday and therefore the applied machines should be flexible enough to process the data and adjust the model accordingly. The goal of the article is to present evidences why the audit of such machines is necessary and which are the points that should be considered and assessed time to time to ensure that Artificial Intelligence systems are performing according to management intention.

The development of a conceptual model and questionnaire of Principled Negotiation

Shougang Zhang

PhD student

Doctoral School of Management and Business Administration, Szent István University,
Gödöllő, Hungary

Associate professor

School of Business, Xi'an Siyuan University, Xi'an, China

285748134@qq.com

Milán Constantinovits PhD

Associate professor

Department of International Economics, Szent István University, Gödöllő, Hungary

Constantinovits.Milan@gtk.szie.hu

Roger D. Fisher, a Harvard law professor and William Ury brought up principled negotiation in 1981 in “Getting to Yes: Negotiating Agreement without Giving In”. For over thirty years, the method of principled negotiation has been the dominant formative approach to negotiation in the world. Principled negotiation is an excellent tool to use in many disputes, but has received some criticism; especially it is lack of empirical evidence. In this paper we use empirical method to study negotiator's Principled Negotiation Models Firstly, we build conceptual model of negotiator's principled negotiation models and propose theory hypothesis that principled negotiation models is constituted of four dimensions which are the ego state of people, harmonious interest manner, the option of BATNA and fair criteria. Secondly, we develop the questionnaire of negotiator's principled models by the procedures and principles of scientific scale development. Through a sample questionnaire survey of Chinese college students in China and data analysis we confirm the hypothesis.

RDI performance in Hungary in the mirror of „European paradox”

Anett Tóthné Kiss

Assistant lecturer

University of Miskolc

kiss.anett@uni-miskolc.hu

Zoltán Tóth

Assistant lecturer

University of Miskolc

gettothz@uni-miskolc.hu

Innovation can be a major factor in economic development and long-term high-level corporate performance. The position of the EU in international innovation rankings did not improve during the 2000-2009 period; though there has been a more positive trend since 2010, meeting the Lisbon goals, the EU is still not at the forefront in terms of RDI. Behind this process is the rapid progress of some industrially developing nations in RDI, as well as the relatively slow institutional development of national innovation systems in Europe. The relative lag in Europe can be explained by the frequently referred to “European paradox”, which is still unclear for methodological reasons. There is still a tendency in the European Union for rich Western countries to spend most resources on R&D. Although the main picture is stable, the traditional relation of strength is changing. This is partly reflected in the so-called emerging economies also becoming research nations. This paper looks at Hungarian RDI in an international context, beginning with a closer look at the global distribution of RDI. Firstly I consider the international ranking in innovation, then discuss one of the explanations put forth to explain this rather weak performance. The analysis is carried on data retrieved from Eurostat, OECD and the Hungarian Statistical Office, as well as from empirical research. Consequently the paper presents conclusions and recommendations for stimulating the innovation performance growth in Hungary.

